

Војнопензионерске теме и дилеме

ВОЈНО ЗДРАВСТВО У РАЉАМА ПРОБЛЕМА

На скуповима корисника војне пензије најчешће примедбе односе се на војно здравство, где су нагомилани проблеми који се не решавају, а у међувремену су се појавили и нови. Због немогућности да корисници здравствених услуга учествују у решавању проблема, они упућују апел Министарству одбране, Генералштабу ВС и Фонду за СОВО да се хитно посвете решавању системских питања војног здравства.

Четворогодишњи изборни циклус који се ових дана одвија и приводи крају у Удружењу војних пензионера Србије најважнија је активност, али и голема обавеза руководиоца чланова, од основних организација до врха Удружења. Избори нису само пука обавеза и техничко питање. Да би се све урадило по слову Статута, по мери демократије и људскости, ваља уложити много труда. И зато не чуди озбиљност, одлучност и прецизност са којима је Главни одбор Скупштине УВПС приступио изборима. Од чврсте одлуке до инструкције шта се од месних, општинских и градских организација очекује. Јер аналитички се „инвентаришу“ активности, да је им се оцена, трасирају правци даљег деловања... Утврђују се проблеми који тиште војне пензионере, у којој мери су решени, шта треба предузети да се елиминишу. Дуг је списак свега онога што се догађа на седницама скупштине. Између осталог делегати утврђују и ко је како радио у досадашњем четворогодишњем мандату. На кандидационим комисијама је да између многих колега одаберу оне најбоље, који ће имати снаге, одлучности и знања да предводе месне, општинске и градске организације. Истовремено се чланство опредељује и када је реч о највишим функцијама у УВПС.

Чланови Извршног одбора и председник УВПС Љубомир Драгањац потрудили су се да присуствују седницама скупштине дела основних организација, а пре свега општинских и градских организација. Иако се утисци још слежу, прве оцене указују да су руководства приступила веома озбиљно том задатку. Регистровани су и значајни помаци у организацији седница скупова, али и у озбиљности одвијања анализа и закључивања изграђених расправа. Део општинских одбора до перфекције је спровео изборне активности, трудећи се чак да унапреде и речник употребљаван на скуповима, тако што је наглашена висока стручност. Из анализа су проистекли задаци са одређеном специфичном тежином. На функције се бирали и изабрани људи који имају ауторитет међу колегама, желе да дају допринос војнопензионерској популацији, да решавају насушне животне проблеме колега.

Незаобилазна тема на свим скуповима била је ситуација у војном здравству, којом пензионери и чланови породица нису задовољни. У местима у којима се ослањају на лекаре у војним јединицама, осећа се хроничан недостатак доктора. Пракса се креће у распону од непопуњености формацијских места до дужих одсуствовања лекара. Тамо где ординира само један лекар, често га претпостављени упућују на терен, тамо где се одвија обука или каква вежба. Међутим, за то време војни осигу-

раници у лику војних пензионера, чланова њихових породица и породица активних припадника система одбране немају алтернативно решење. Излаз се види у склапању уговора са цивилним здравственим установама. При томе мора да се има у виду да болест не може да чека неко боље време. Дакле, храбрије ваља приступити уговарању услуга јер је здравље најпрече.

Кад је о уговорима реч не треба се држати слова договореног и ништа ново не предузимати, већ стваралачки унапређивати услуге и здравствену заштиту војних осигураника. У Зајечару и Пироту евидентирани су проблеми стоматолошких услуга и ситуација која није најбоље решена када осигураних треба да одреди диоптрију за наочаре.

Када, на пример, некога у Зајечару заболити зуб, он мора да отпутује у Ниш и да се тамо обрати стоматологу. Замислите колико болова неко мора да претрпи током два-три сата возње до Ниша, да плати аутобуску карту, која ће му бити рефундирана после дужег времена, а да не говоримо о изгубљеном времену и још понечем. Зар није исплативије и разложније да се склопи уговор за стоматолошке услуге са Домом здравља у Зајечару. Слична је ситуација и када треба офталмолог некоме да одреди диоптрију. Уместо путовања дугог стотинак километара, изгубљеног времена и плаћене карте за превоз, боље би решење било да се услуге уговоре у домовима здравља.

Силом прилика лекари су се претворили у ћате. Наиме, неразумном одлуком највиших инстанци војног здравства, војним пензионерима и њиховим члановима породица не издају се рецепти за устаљене терапије на два месеца, већ само за један. И онда се смањује време које лекари имају за прегледе, што резултира тиме да пацијенти често не могу да обезбеде термин код изабраног лекара. Догађа се да пацијент не може да се види са изабраним лекаром чак три месеца. У цивилном здравству тог проблема нема, а из минулих деценија позната је чињеница да је војно здравство у нас у много чему предњачило. У ери рачунара војни лекари налазе и рецепте још увек исписују руком или на писаћим машинама, уместо да то чине посредством рачунара.

Електронске књижице које су већ одавно стекле право грађанства у цивилном здравству, у војномедицинским установама делују као футуристичка прича која ће се остварити тамо негде крајем 21. века.

У малим гарнизонима, како је констатовано на седницама скупштине општинских и градских организација, и даље се осећа недостатак лекова. Изгледа да набављене количине медикамената у јануару ове

године нису на најбољи начин распоређене или су лекови потрошени стицајем неких околности. Боловања активних старешина система до 30 дана више се не исплаћују из доприноса за здравство, па новца за нове набавке лекова и санитарског потрошног материјала не би требало да недостаје. Уз то ни тендери више не би требало да буду препрека јер је договорено да се лекови набављају по већ постигнутим уговорима РФЗО са фармацевтском индустријом. Војни пензионери с правом захтевају информацију зашто нема лекова.

Терцијалну здравствену заштиту, односно лечење на Војномедицинској академији, такође оптерећују проблеми, јер се на поједине дијагностичке процедуре чека и по неколико месеци. Уска грла би могла да се реше тако што би до даљњег биле обустављене услуге цивилним осигураницима, тамо где се много чека. Када се постигне циљ, то јест када се заказивање процедура сведе на разумну меру, поново би могли да се лече дивили. Уосталом војно здравство постоји и опстаје због потребе да се лече пре свега војни осигуранци и због специфичности војне службе.

Због ограниченог простора, нећемо више о војном здравству. Пажљиви читалац ће у извештајима који следе на страницама овог броја „Војног ветерана“ пронаћи у друге проблеме с којима се сусрећу војни пензионери у остваривању здравствене заштите.

Питање свих питања на скуповима војних пензионера организованим током фебруара, марта и априла, било је оно када ће Народна скупштина да укине спорне законе о смањењу пензија. Наиме, разлози због којих су уведени велики захвати из пензија су престали, а Влада РС и највише законодавно тело, изгледа, не предузимају ништа како би се ниво пензија вратио на онај од пре три и по године. Ни огледан суфицит у државном буџету није допринео да највише инстанце државе предузму одговарајуће мере. Због тога су забележена бурна реакција војних пензионера, уз истицање чињенице да је по среди осведочена дискриминација. Све је веће незадовољство војних пензионера и све се више заговара излазак на улице. То остаје као последња мера коју би предузело Удружење.

Забрињава и ћутање Уставног суда Србије који се не оглашава, иако је прошло две године од подношења уставних иницијатива за укидање спорног закона који многи правни стручњаци означавају као неуставни.

Да ли су међусобно повезана ћутања највиших државних органа и највише судске инстанце?

Звонимир ПЕШИЋ

Дан Војске Србије

БРАНИОЦИ НАШЕ СЛОБОДЕ И НЕЗАВИСНОСТИ

Војска Србије и Министарство одбране низом манифестација обележили су Дан Војске Србије – 23. април, у знак сећања на Други српски устанак подигнут истог датума, на Цвети, 1815. године у Такову. Круна обележавања Дана Војске Србије је Свечана академија у Центру „Сава“ у Београду, 23. априла од 20 часова, којој ће присуствовати највише државно и војно руководство Републике Србије.

Председник Републике Србије и врховни командант Војске Србије Александар Вучић приредио је у згради генералног секретаријата председника Србије пријем поводом Дана Војске Србије коме су присуствовали представници Владе, министар одбране Александар Вулин, начелник Генералштаба генерал Љубиша Диковић, представници Министарства одбране и Војске Србије, као и некадашњи високи војни руководиоци и ветерани, наводи се у саопштењу Министарства одбране Србије. Овом догађају у име Удружења војних пензионера Србије присуствовао је председник Љубомир Драгањац.

Честитајући празник припадницима система одбране, председник Вучић је истакао да је то прилика да покажемо јединство у прослави наших празника, чији су датуми одређени у знак сећања на историјске догађаје ослободилачких и одбрамбених ратова Србије, значајних, не увек само за нашу земљу, већ и за Европу и цео свет.

Пред Војском Србије је да буде снажан одвраћајући фактор за свакога ко би покушао или помислио да може да изврши агресију на нашу територију, на нашу земљу. Војска Србије мора да буде спремна, мора да буде обучена и ви морате да знате, сви ви који радите у Војсци Србије, а на које смо поносни због вашег професионализма, али и вашег родољубља, да држава Србија издваја шест стотина милиона евра на годишњем нивоу за своју Војску. То је мало у поређењу са војскама великих земаља, које представљају праве силе у том смислу речи, али за наш буџет то није мало новца. Издвајаћемо и више, али ћемо да тражимо и резултате – поручио је председник Вучић.

Војска – најбољи део нашег друштва

Према речима председника Републике, мораће да буде више озбиљности и одговорности, јер је Војска несумњиво најбољи део нашег друштва и најбољи систем у целом нашем друштву, а желимо да буде још бољи и спремни смо да уложимо још више новца захваљујући резултатима која држава Србије и Влада Србије постижу.

- Хоћу да вас замолим да будете још вреднији и још посвећенији. Наш је посао да заштитимо мир и стабилност, али Војску имамо да би нам помогла у очувању мира и стабилности и да би била одвраћајући фактор за све оне који желе урушавање Србије. Војска увек мора да буде спремна да одговори на сваки од тешких изазова. Ми смо имали угашену ловачку авијацију, имали смо готово угашене хеликоптерске јединице. Наша будућност и по том питању је савим другачија. Имаћемо најмодерније

опремљеног војника ма колико чекали на пушке које треба да нам дођу споља, ма колико нама требало времена да покренемо брже нашу наменску индустрију и ма колико се мучили око тог питања, јер многи желе да зауставе развој, желе да се врате у време самоуправљања, а да не дозволе убрзани развој и наше наменске индустрије и наше армије у целини. Ми ћемо по том питању наставити вредно да радимо, а вама желим да се захвалим на томе што су увек уз свој народ када је тешко, кад имамо поплаве и било какве елементарне непогоде, што сте уз свој народ кад је притиснут споља, када људи очекују сигурност и стабилност, али ми и наша Војска морамо да будемо у сваком тренутку спремни на сваки од ових изазова – поручио је председник Вучић додајући да ће у будућности морати да се ради још више, још снажније и са још већом посвећеношћу него што је то био случај до данас

Ветерани дали допринос одбрани земље

Обраћајући се припадницима Војске Србије, председник Вучић је истакао да су пред њима озбиљни задаци, а то је да увек буду спремни да потенцијалног агресора одврате, свесни свега онога што се у прошлости догађало.

Србија увек мора да буде спремна, а на српској политици је да чува мир, стабилност, паметном политиком да води земљу, да никада Војска Србије не буде употребљена, али Војска Србије мора да буде у сваком тренутку спремна да одговори на сваки изазов – поручио је председник Вучић додајући да је поносан на то што су до сада припадници система одбране успешно чували независност Србије и слободу Србије, као њену највишу вредност.

Председник Вучић је изразио захвалност и ветеранима, људима који су некада водили Војску Србије и Војску Југославије, који су присуствовали пријему, а који су дали значајан печат очувању и одбране наше земље, уз молбу да увек помажу својим млађим колегама који данас воде Војску Србије.

Свечана академија поводом обележавања Дана Војске Србије одржана је у Центру „Сава“, а централном догађају у оквиру празновања Дана Војске присуствовало је највише државно и војно руководство Републике Србије.

Министар одбране Александар Вулин, обраћајући се окупљенима истакао је да је, на празник када су наши очеви устали да би гинули на ногама, да не живе на коленима, прилика је да се сетимо ко смо, одакле смо и куда идемо, прилика је да видимо међу

собом шта смо ове године и године иза нас, од празника до празника, од сећања до сећања учинили, да будемо вреднији и бољи. Он је нагласио да ћемо први пут од агресије НАТО-а 1999. године имати ескадрилу мигова 29 и то ремонтваних модернизованих, као и хеликоптере ХА145 и МИ-17, МИ-35, те да ћемо ојачати нашу војску тенковима Т-72 и оклопним борбеним возилима пешадије.

- А ту су и Лазар 3, и самоходне хаубице Нора Б-52, и оклопни Милош и мали Милош, као и авион наше производње Ласти и више од 40 различитих производа наше одбрамбене индустрије у наоружању наше војске. Али изнад свега, ово је војска коју чине људи који знају да су део народа увек и изнад свега Војска која будно мотри да на север Косова нико не покуша да упадне силом. Војска која је гарант снаге и сигурности наше једине и најдраже Србије, Србије која је гарант Дејтонског споразума, а тако и Републике Српске, њеног развоја, њеног мира и права нашег народа да траје и да живи - рекао је министар одбране додавши да смо ми војска победника, војска која својом снагом и сигурношћу може с пуним правом да поручи да се Јасеновац и Јадовно, да се „Бљесак“ и „Олуја“ и мартовски погром никада и нигде више неће поновити.

Ми смо, рекао је министар Вулин, војска победника, оног народа који је навикао да трпи, да пати, али није научио да се преда никад и нипошто.

Војска која је побеђивала у ратовима

- Она војска и онај народ који мир цене, али слободу воле изнад свега. Ми смо она војска о којој су мајке маштале у најтежим тренуцима нашег народа док су чувале децу већ унапред осуђену на истребљење и говориле им „само кад дође наша војска, српска војска, биће живот и биће мир и биће победа“. Јер ми смо она војска која је водила ратове који су други тражили и наметали, а побеђивала у њима зато што је веровала у свој народ и своју слободу, тврдоглава, жилава и решена да никад не попусти, да се никад не преда – нагласио је министар Вулин додајући да наша војска није научила да капитулира упркос великим силама са којима се сучавала.

Окупљеним припадницима Војске Србије министар одбране је поручио да се нада да ће молитве које српски народ већ вековима тихо у себи, над својом уснулом децом изговара, овога пута, први пут у хиљаду година, оне бити услышене – да наша деца буду прва генерација у историји српског народа која ће одрасти и живети у миру.

На Свечаној академији сваку историјску целину, пропратио је дефиле застава из тог периода

Тактичко-технички зборови привукли су пажњу грађана

- Али ако будемо довољно јаки, ако будемо довољно јединствени и сложни, ако будемо довољно сигурни и спремни, можда ћемо је и ми испунити да ово буде прва генерација нашег народа која неће упознати рат – нагласио је министар Вулин завршавајући своје обраћање поруком „Живела Војска Србије! Живела Србија“.

Свечаности у Центру „Сава“ присуствовали су и представници верских заједница, дипломатског и војнодипломатског кора, јавног и културног живота, као и представници Министарства одбране и Војске Србије са члановима породица.

У присуству бројних грађана, на градским трговима и улицама у Крушевцу, Зајечару, Панчеву, Новом Саду, Краљеву и Нишу су, уз подршку локалних самоуправа, организоване војне свечаности поводом Дана Војске Србије.

На централном новосадском Тргу слободе, пред великим бројем грађана одржана је свечаност којој су, уз команданте Прве бригаде копнене војске и Речне флотиле бригадног генерала Жељка Петровића и капетана бојног брода Андрију Андрића, присуствовали чланови покрајинске Владе на челу са потпредседником Ђорђем Милићевићем, градоначелник Новог Сада Милош Вучевић, епископ Бачки Иринеј и бројни гости из друштвеног, верског, културног и политичког живота Покрајине и Града.

Бродови заплвили под новим именима

– Биће војник за нас значи биће одговоран прецима и обавезан потомцима. Са славном историјом иза себе и јасном визијом за будућност, а поносни на своје резултате,

осољени на богатство у људима спремно дочекујемо наредне задатке – истакао је у свом обраћању генерал Петровић.

Током свечаности кадети Војне академије, праћени аплаузима грађана, беспрекорно су извели егзерцир, након чега је уследио дефиле ешелона припадника Прве бригаде, Речне флотиле и 240. дивизиона за ПВД са пуковником Драганом Бојићем замеником команданта Речне флотиле на челу.

На Тргу слободе Прва бригада и Речна флотила, окупљеним посматрачима, представили су и део наоружања и војне опреме којом располажу понтоњерске, тенковске, механизоване, артиљеријске, инжењеријске, извиђачке и јединице ПВО и рониоци.

Други део свечаности одвијао се на Дунаву где су бројни посматрачи, са Београдског и Кеја жртава рације пратили дефиле и приказ дела пловних објеката, речних вишенарменских, патролних и десантних бродова и групе гумених чамаца из састава Речне флотиле, украшених заставициним галама, уз традиционални рубни поздрав морнара „Ура“ који је измамио аплаузе присутних посматрача. Први пут Дунавом су заплвили бродови под новим именима „Нови Сад“, „Тител“, „Апатин“, „Бечеј“, „Белегиш“, „Тараш“, „Колубара“, „Морава“ и „Тимок“. Дефилеом је командовао капетан фрегате Ромео Грбовић командант Првог речног одреда.

За посматраче, након приређеног програма, организована је и подела пасуља справљеног у пољским кухињама по чувеној рецептури војних куvara.

Свечано је било и у Нишу где је, код спомен-комплекса Бубањ, обележен Дан Војске Србије. Свечаности су присуствовали

градоначелник Ниша Дарко Булатовић, председници општина, представници Министарства унутрашњих послова, Српске православне цркве, удружења војних пензионера, организација резервних војних старешина, бораца и потомака ослободилачких ратова, директори и представници државних и приватних предузећа, основних школа, и бројни грађани Ниша.

Осим свечаног постројавања јединица размештених у гарнизону Ниша приређен је и тактичко-технички збор који је изазвао велико интересовање грађана.

Командант Треће бригаде Копнене војске пуковник Предраг Грбић, уз подсећање на Други српски устанак, поручио је да ће припадници војске и даље успешно реализовати све постављене задатке и бити гарант мира и безбедности свих грађана Србије.

Свечаност је употпунио демонстративни скок припадника 63. падобранског батаљона. Заставу Републике Србије носио је заставник прве класе Миролуб Јанићијевић, заставу Војске Србије водник Дејан Цветковић, заставу 63. падобранског батаљона заставник Синеша Митић, док је заставу Града Ниша носио заставник Милан Светозаревих.

Децентрализовано обележавање празника

У Панчеву на Тргу слободе и платоу испред Градске управе Дан Војске Србије обележен је уз присуство бројних званица, представника локалне самоуправе, привредних субјеката, чланова породица погинулих припадника 72. Специјалне бригаде, као и великог броја грађана.

Припадницима Војске Србије празник је честитао командант Специјалне бригаде бригадни генерал Зоран Величковић. У име локалне власти, постројеним старешинама и војницима, као и грађанима су се обратили и заменик градоначелника Панчева Предраг Живковић и начелница Јужнобанатског округа Данијела Лончар.

Присутни грађани су могли да се упознају са најсавременијим наоружањем и војном опремом која је била приказана тактичко-техничком збору, након чега је наступило свечани дефиле моторизованог поделешлона.

Припадници Команде за развој Расинске бригаде, Центра за обуку логистике и Центра АБХО из састава Команде за обуку и припадници 246. батаљона АБХО из састава Копнене војске организовали су свечаност на Тргу Косовских јунака у Крушевцу.

Осим припадника Војске Србије из гарнизона Крушевца свечаности су присуствовали начелник штаба Команде за обуку бригадни генерал Дејан Јанковић, представници органа локалне самоуправе, привредних и културних друштава, Српске православне цркве, бројни гости и званице, породице погинулих припадника Војске Србије, а најдражи гости су била деца из дома за децу без родитељског старања „Јефимија“ из Крушевца.

Грађани Крушевца и околине имали су прилику да присуствују дефилеу јединица из гарнизона Крушевац и да обиђу тактичко-технички збор који је приређен за ову прилику.

Поводом Дана Војске, у сарадњи Школском управом, Културним центром и основним школама у Крушевцу, организовано је такмичење за ученике основних школа, у литерарним и ликовним радовима на теме „Писмо војнику“ и „Војник ВС – мој војник“. За прва три награђена рада у обе категорије

је на свечаности су додељене дипломе и пригодне награде.

Прикази наоружања бранилаца отаџбине

На Поповој плажи у Зајечару одржана је војна свечаност у присуству помоћника команданта Команде за обуку за подршку пуковника Славена Бошковића, градоначелника Зајечара Бошка Ничића, Епископа Тимочког господина Илариона, представника Министарства унутрашњих послова, борацких организација, јавних институција, као и многобројних грађана Зајечара.

Бројни грађани Зајечара и гости имали су прилике да погледају дефиле јединица које стационарају у гарнизону Зајечар, пригодан културно-уметнички програм, као и да уживају у разгледању војног наоружања и опреме која је била изложена на Поповој плажи.

Градоначелник Зајечара Бошко Ничић честитао је Дан Војске Србије, са жељама за даљи напредак и развој војске и истакао да велико интересовање међу грађанима недвосмислено указује на велико поштовање које војска као институција ужива у народу.

Пре тога делегација Команде гарнизона Зајечар, представници града Зајечара, борацких организација и чланови породица погинулих припадника Војске положили су венце и цвеће на Споменик палим борцима Тимочке крајине на Тргу Ослобођења у Зајечару.

На Тргу српских ратника у Краљеву организована је прослава Дана Војске Србије у сарадњи са локалном самоуправом града Краљева. Присутним гостима и Краљевчанима обратили су се командант Друге бригаде Копнене војске пуковник Жељко Кузмановић и градоначелник Краљева Предраг Терзић. Многобројни грађани Краљева могли су да виде постројавање јединица Војске Србије које су лоциране у гарнизону Краљево, тактичко-технички збор дела наоружања, опреме и ратне технике којом јединице располажу и пригодан културно-уметнички програм.

За Дан Војске Србије одабран је 23. април у знак сећања на дан када је донета одлука о подизању Другог српског устанка за ослобођење Србије од Отоманске империје. Са државног и војног аспекта тај датум препознат је као историјска прекретница која је довела до стварања модерне српске државе, али и до стварања модерне српске војске.

У Војном музеју је 19. априла отворена изложба „Српско-турски ратови 1876-1878. и стицање независности Кнежевине Србије“, док је 21. априла од одржан променадни концерт Репрезентативног оркестра Гарде у Ваљевоу и Војног оркестра Ниш у Крагујевцу.

Војномедицинска академија организовала је бесплатне специјалистичке прегледе за грађане у 20 кабинета Поликлинике ВМА, Дечјем диспанзеру и Саветовалишту за исхрану Сектора за превентивну медицину ВМА.

У знак традиционалног поздрава 22. априла, са Савске терасе на Калемегдану у 17 часова зачула се почасна артиљеријска паљба, а припадници Гарде су тог дана на Тргу Републике у Београду извели егзерцир.

Представници Министарства одбране и Војске Србије положили су венце на Споменик незаном јунаку на Авали и у Такову код Горњег Милановца, на месту почетка Другог српског устанка.

Са 19. седнице Главног одбора УВПС

У ФОКУСУ СТАМБЕНЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ (НЕ)ПРИЛИКЕ

Најчешће незадовољство војних пензионера испољава се приликом поделе станова јер се око 70 одсто дели активним припадницима, а само 30 одсто пензионисаним старешинама. Тако се догађа да подофицир у пензији који има 720 бодова не добије стан, а он се додели подофициру у активној служби који има само 680 бодова.

Поставља се онда питање зашта служе бодови.

У београдском Дому ВС 3. априла одржана је 19. седница Главног одбора УВПС, на којој је разматрано више питања значајних за војнопензионерску популацију. Чланови тог тела обавештени су о новинама које се предвиђају Правилником о стамбеном обезбеђењу у МО и ВС и о детаљима везаним за поделу неуређених станова. Било је речи о реализацији одлуке о спровођењу редовних избора у Удружењу војних пензионера Србије у 2018. години, а разматран је и усвојен годишњи извештај о финансијском пословању УВПС у 2017. години. Ни овога пута нису заобиђени проблеми у војном здравству а присутни су обавештени и томе како је протекла активност обележавања петогодишњице сарадње војних пензионера Крајове, Турну Северина, Видина и Зајечара. Седницом је руководио председник УВПС Љубомир Драгањац.

О томе које су све новине предвиђене у нацрту Правилника о стамбеном обезбеђењу МО И ВС чланове Главног одбора УВПС информисао је председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић. Он је истакао да је приличан број нових добрих решења, али и да има оних која нису повољна по вој-

не пензионере. Свим општинским и градским организацијама УВПС достављене су копије нацрта тог документа. После проучавања нацрта из организација су стигле примедбе и предлози, што је преточено у јединствен документ који је послат Управи за стандард, традицију и ветеране на даљи поступак. На седници је замерено једном броју организација које нису доставиле ставове о нацрту правилника. Према евиденцији Министарства одбране око 8 800 војних пензионера није решило стамбено питање, а њих 4 200 немају било какав стан у поседу. Занимљив је податак да више од 60 одсто војних пензионера на коначно решавање стамбеног проблема чека више од 20 година и да је већина превалила 70. годину живота.

Најчешће незадовољство војних пензионера испољава се приликом поделе станова јер се око 70 одсто дели активним припадницима, а само 30 одсто пензионисаним старешинама. Тако се догађа да подофицир у пензији који има 720 бодова не добије стан, а он се додели подофициру у активној служби који има само 680 бодова. Поставља се онда питање зашта служе бодови.

Чиме се Удружење највише бавило током последња три месеца

У СЛУЖБИ ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

Од 15. 12. 2017. године до 23. 3. 2018. године тежиште рада органа Удружења било је на: решавању статусних питања пензија; разрешењу текућих проблема у органима Удружења; праћењу стања чланства и предузимању мера за учлањење нових чланова и решавању текућих проблема здравствене заштите и стамбеног обезбеђења.

Председник Удружења је упутио допис министру за рад, запошљавање, социјална и борацка питања Зорану Ђорђевићу и директору Фонда за пензијско и инвалидско осигурање – Дирекцији фонда, Драгани Калиновић, да се омогући једнократна исплата разлике пензије и у 2018. години. У допису је истакнуто да је у протеклом периоду велики број војних пензионера искористило могућност једнократне исплате разлике пензије, зашта су веома захвални Влади Републике Србије и том министарству, што им се изи-

шло у сусрет. Продужење рока и у 2018. години је неопходно јер су свакодневно стизали захтеви, да се он продужи због тога што око 3000 војних пензионера и наследника то право још није искористио, а разлози су бројни: болест, одсуство из Србије, велики број судских поступака није окончан, и др. Свакодневно војни пензионери за одређени период добијају пресуде а за периоде који нису обухваћени судском пресудом и даље желе да се поравнају и да то право не остварују преко суда што им треба омогућити.

Како је прошло више од три месеца а да Министарства за рад, запошљавање, борацка и социјална питања није одговорило на акт, Удружења се обратио ургенцијом министру Ђорђевићу и државном секретару Неговану Станковића. Влада је на седници од 8. марта 2018. године донела закључак којим је сагласна да Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање омогући корисници-

Седнице Главног одбора УВПС најбоље су огледало активности Удружења

Војни пензионери су незадовољни и праксом стамбеног органа Министарства одбране јер им се често тражи допуна предмета, што код њих ствара сумњу да на тај начин неко покушава да их елиминира са листе током нове поделе станова. Те допуне предмета захтевају време, али и новчана средства, да би се поново прибавили одређени папири.

Најважнији дужина стажа

Нацртом правилника, поред доделе израђених станова, предвиђено је решавање стамбеног питања и кредитирањем. При томе је предвиђено време отплате 30 година, с тим да последњу рату стамбени интересент отплати до 70. године живота. Удружење је предложило да се та граница помери до 80. године, с тим ако носилац кредита премине, отплату наставља онај ко наслеђује стан. УВПС се залаже да се убудуће најмање 40 одсто расположивих станова дели корисницима војне пензије.

Новим нацртом су предвиђена два најважнија услова за решавање стамбеног питања, а то су укупан радни стаж и број чланова домаћинства.

Удружење је предложило Министарству одбране да се онима који дуже од 20 година чекају на стан дода још пет бодова. За лица која са породицама станују у неусловним касарнским објектима предложено је да се уместо досадашњих 150 додели 180 бодова.

Удружење је снажно подржало предлог да се у чланове породичног домаћинства рачунају и деца која су се одвојила од родитеља и станују у приватном смештају. Наиме, војни пензионери нису криви што толико дуго чекају на решавање стамбених проблема, а уколико се предложи ово решење, онда ће бити изједначени са онима који су имали срећу да реше стамбено питање док су деца била са њима у заједничком домаћинству.

Предложено је такође да се обједине стамбене листе активних и пензионисаних припадника МО и ВС.

Решење према којем би у погледу структуре станова били изједначене све категорије стамбених интересената независно од школске спреме није добило подршку УВПС, па је предложено да се примени решење које траје више деценија.

Зоран Вучковић је чланове Главног одбора УВПС обавестио и о предлогу Удружења да се пензионисани припадници система одбране којима недостаје мали број квадрата до коначног решавања стамбених питања одобре средства у противвредности од 200 евра за квадратни метар недостајуће стамбене површине. Удружење се залаже да право решавања стамбене ситуације имају и они стамбени интересенти којима је стан остао на Косову и Метохији, с тим да када се ситуација промени врате држави стан у јужној покрајини.

Војни пензионери нису сагласни са новим правилима за предају стана када добију већи. Нацрт правилника подразумева велики број нових услова који значи готово потпуно реновирање стана (замена улазних врата металним, замена столарије, паркета итд). Прихватљиво је једино да се стан доведе у стање у којем је био приликом преузимања (по записнику по којем је примљен), то јест да се преда у стању у којем је био када се уселила особа којој је додељен.

Предложено је и то да они који су поднели захтев за решавање стамбеног проблема по досадашњем правилнику, уз изјаву, могу да реше стамбени проблем по том, а не по будућем правилнику, ако им то више одговара.

Избори у УВПС протичу успешно

Код доделе неуређених станова (у веома лошем су грађевинском стању) велика мањкавост је то што стамбени корисник мора да уложи много пара (чак више од 10.000 евра), а то им се не признаје приликом откупа или утврђивања вредности некретности.

Удружење је Управи за традицију, стандард и ветеране упутило примедбе на нацрт правилника, уз наду да ће предлози и примедбе бити прихваћени приликом коначног обликовања тог важног документа.

У наставку седнице било је речи о изборним активностима које се спроводе онако како је планирано. Према оцени коју је дао

ма војних пензија да захтеве за једнократну исплату разлике пензије могу поднети до 31. децембра 2018. године.

Председник Удружења се захтевом, а на основу члана 15. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, 54/07, 104/09 и 36/10), обратио Уставном суду којим је тражена информација о поступању тога суда по иницијативи за покретање поступка ради оцене уставности и сагласности са општеприхваћеним правилима и потврђеним међународним уговорима Закона о привременом уређењу начина исплате пензија („Службени гласник РС“, бр. 116/2014), а која је поднута Суду, 25. априла 2016. године, под класификационом ознаком ИУз-351/2015.

Уставни суд је актом Су број: 17/20/2018 од 20. фебруара 2018. године доставило обавештење којим обавештава да предмет под класификационом ознаком ИУз-351/2015 није разматрало I Велико веће Уставног суда. Такође обавештавају да је разматрање наведеног предмета предвиђено у планском раздобљу јануар – март 2018. године.

Општинска организација Удружења војних пензионера Србије у Суботици доставила је пресуду Првог основног суда у Београду ко-

јом се одбацује тужбени захтев, за наплату преосталог дуга за период од августа 2004. до 30. новембра 2007. године.

Први основни суд је од туженог, Фонда за СОВО, тражио да се изјасни по тужбеном захтеву. Фонд за СОВО је у поднеску који је достављен суду изјавио приговор о застарелости потраживања за наведени период, тако да је суд уважио приговор и 18. 1.2018. године донео негативну пресуду.

У досадашњем поступању по овом питању пракса је била да на поднете тужбе Фонд за СОВО не улаже приговор на застарелост и не жали се на донете пресуде. Из тога разлога Удружење је од Фонда за СОВО тражило став по којем основу улаже приговор на ове тужбене захтеве, ако је договор био да се не улаже приговор на застарелост и не улажу жалбе на донете пресуде.

Удружење је у протеклом периоду корисницима војне пензије, пружало стручну и сваку другу помоћ, непосредно у Удружењу и у Оп-ГрОр на информисању и путем информација, сајта Удружења и листа „Војно ветеран“, о свим статусним и другим питањима од значаја за војне пензионере.

Сачињен је извештај о финансијском пословању УВПС у 2017. години који је благо-

времено достављен Агенцији за привредне регистре. Део Оп-ГрОд организација УВПС је каснио са достављањем извештаја, па је била неопходна интервенција. Поред тога извештаји код дела ових одбора нису били математички тачни, што је доказ да се пословне књиге не воде благовремено и хронолошким редом. За извештавање нису сви користили нове образце у којима су дефинисани нови рачуни – конта па је било отежано дефинисање рачуна прихода и расхода.

Овај период карактерише недостатак лекара у неким гарнизонима (Панчево, Прокупље, Куршумлија). Посебно је било изражено у Панчеву, нарочито за она лица која су терапију спроводила путем инјекција. Удружење је енергично интервенисало преко Министарства одбране, Управе за војно здравство, ГШ па све до Команде копнених снага ВЈ.

Друга тешкоћа у спровођењу здравствене заштите је, што се престало са прописивањем лекова за два месеца. Иако овде нема кршења војних прописа, јер уредбом и Правилником о здравственој заштити војних осигураника није предвиђено прописивање лекова дуже од једног месеца, осим у посебним ситуацијама. Међутим, Удружење се и у ранијим а и садашњој интервенцији код МО по-

председник УВПС Љубомир Драгањац до садашњи избори су добро организовани, садржајни, а одзив је био значајно већи од обезбеђења потребне већине за доношење одлука. Симеон Туманов је изнео податке о изборима у основним организацијама ново-београдског Удружења, оцењујући их као веома успешне. Навео је да су људи промишљено и веома одговорно предложили колеге на функције у месном и општинском одбору.

Зоран Вучковић је изнео запажање да је организација избора била на веома високом нивоу и да треба похвалити месне и општинске одборе.

Коментаришући извештај Надзорног одбора УВПС о пословању организације у 2017. години, председник тог тела Миле Глумац је навео да су у духу прописа финансирани програмски задаци и да је све у складу са законом и Статутом УВПС. Замерио је неким општинским организацијама чији благајници су грешили приликом сабирања рачуна малих износа, па је требало уложити додатни напор да се све региструје онако како треба.

И овога пута било је прилично примедби на здравствену заштиту која се пружа војним пензионерима и члановима њихових породица. У унутрашњости се и даље осећа нестасица лекова, па би с тим у вези требало предузети одговарајуће мере. Лекари су се због издавања рецепата претворили у пуке писаре, па многи не могу код изабраног лекара на преглед, јер су преоптерећени. Тако један новобеоградски војни пензионер већ три месеца покушава да се домогне свога лекара, али увек добија одговор да су попуњени сви термини за преглед.

Како је чланове Главног одбора УВПС обавестио др Часлав Антић, пензионери се жале да им се заказују прегледи на 45 дана, па су многи принуђени да за 15 дана сами купе лекове за редовну терапију. У цивилном здравству се лекови прописују на два месеца, па би тај пример требало следити.

Велики проблеми се бележе у унутрашњости јер тамошњи трупни лекари одлазе на терен са јединицама које опслужују, а војни осигуранцима (пензионерима и члановима породица активних припадника) није

за то време обезбеђена алтернативна услуга. У Банату војни пензионери су принуђени, из административних разлога, да путују од Кикинде до Зрењанина, па до Панчева. На наплату путних трошкова и даље се дуго чека, понекад и шест месеци, што је недоследиво.

Позитивно је оцењено формирање амбуланте на Бежанијској коси у Београду, где су обједињене лекарске ординације са апотеком и лабораторијом. Ускоро ће тамо да се формира и физикална медицина, а у исти простор биће деташована и екипа хитне помоћи. У другој фази ће тамо ординирати и дејчи лекар.

Очекује се нови закон о војном здравству

Током ове године се очекује отварање Геронтолошког центра на Карабурми (Београд). Оцењено је да постоје многобројни разлози због чега би тај процес требало убрзати. Нишки војни пензионери захтевају да се и у том граду такође отвори центар, наводећи да постоји објекат који би могао да се приведе намени и да су они још пре више од једне године упутили званични предлог. Сада је на потезу Министарство одбране, односно Управа за војно здравство.

Представници нишких пензионера наводе и то да се у тамошњу Војну болницу није улагало колико је потребно, тако да је она у значајнијем заостајању у односу на новоизграђени Клинички центар.

С нестрпљивом се очекује и усвајање Закона о војном здравству, чиме ће нека уска грла бити отклоњена, а створиће се и услови за пружање квалитетнијих здравствених услуга. Предлаже се да се стоматолошке услуге у Пироту и Зајечару повере цивилном здравству, али је потребно склопити уговор са РФЗО.

Поднет је и извештај о обележавању петогодишњице успешне сарадње између локалних организација војних пензионера из Турну Северина и Крајове (Румунија), Видина (Бугарска) и Зајечара. Свечаности су присуствовала и председници организација из три државе. Председник Комисије за сарадњу са другим организацијама Симеон

Туманов подвукао је значај сарадње. Основна порука сусрета је да се војни пензионери у три државе мање или више сусрећу са истим и сличним проблемима. Негде се успело у разрешењу, а негде борба за урушена права још увек траје.

У Румунији постоји више асоцијација војних пензионера, па Министарство одбране инсистира да се она уједине, како би имали једноставнију и плодотворнију комуникацију. Последњих година пет пута су успели да промене закон о војсци, којима је значајније поправљен статус војних пензионера. У решавању проблема војни пензионери имају разумевање Министарства одбране Румуније. На јесен ове године румунски војни пензионери ће обележити 100 година од уједињења. Засадиће 350.000 стабала храста, као поштовање за сваког погинулог Румуна у Првом светском рату.

Председник бугарских војних пензионера Златан Стојков, иначе бивши начелник Генералштаба БА, фокусирао се на социјални положај бугарских војних пензионера, наводећи да имају посебан фонд за финансирање мање имућних војних пензионера. У својој организацији су формирали радне групе које изучавају статусни и материјални положај војних пензионера. Са тим сазнањима ће изаћи пред посланике бугарске скупштине.

Како је навео Туманов, искуство указује да добро осмишљеним и организованим активностима деловања кроз институције система могу да се постигну изузетни резултати. Сусрет у Зајечару није само пример добре сарадње већ представља и својеврсну афирмацију државе. То је сарадња мира и разумевања. Честитао је председнику УВПС и његовим сарадницима на успешном представљању војнопензионерске организације Србије. За успешну организацију и реализацију сусрета посебно су похваљени зајечарски одбор и у њему Љубомир Рељановић и Драган Дабетић. Поводом пет година сарадње, зајечарски војни пензионери су одштампали посебну публикацију о томе.

На крају седнице је председник УВПС Љубомир Драгањац честитао је присутнима **3. ПЕШИЋ.**

зивало на Правилник о садржају и обиму права на здравствену заштиту (Сл.Гл РС) који предвиђа и прописивање лекова на два месеца.

Код Фонда за СОВО било је више интервенција због кашњења у исплати путних трошкова. Увек се правдају недостатком новца.

Стамбена проблематика у претходном периоду није се много променила у односу на извештајни период, али је у месецу марту дошло до одређених актуелности које се односе на следеће информације. На основу извештаја Управе за традицију стандард и ветеране у 2017 години подељено је 203 стана, од чега је активном саставу припало 129, а КВП 74 стана или 36%. У првом тромесењу ове године подељено је 15 станова, од чега је седам прпало корисницима војне пензије.

Удружењу је, у марту, Управа за традицију стандард и ветеране МО, доставила нацрт Правилника о стамбеном обезбеђењу у МО и ВС. Тај документ достављен је свим Гр-Оп организацијама на проучавање, давање мишљења и нових предлога које је Извршни одбор ГО УВПС објединио и доставио Управи за традицију стандард и ветеране.

Као најбитније измене у достављеном правилнику је да се поново предвиђа могућност решавања стамбеног питања доделом зајма Такође од седам критеријума којима се утврђује ред првенства, на прво место стављено је време чекања на решавање стамбеног питања а на друго – дужина пензијског стажа, који иду у прилог КВП. Налаз и оцена ВВЛК за тешку болест вреднује се са 30 бодова, уместо са 20 досадашњих, док је и инвалидност повећана за 10 бодова. За лица која враћају стан у стамбени фонд МО утврђује се листа приоритета. Структура стана за доделу лицима станова у закуп (чл.17), потпуно је измењен у односу на предходни правилник. По овом нацрту правилника структура стана ће се вршити по основу броја чланова пород. Домаћинства нпр. једноособни стан следује самцу без обзира на чин, положај или стручну спрему.

Такође је достављен и списак за 103 стана категорисаних као неурешени, од чега је 49 станова пријављено у Београду, а у осталим гарнизонима углавном један до два стана. У прегледу станова дате су адресе, структура, датум и време када станове могу

погледати заинтересована лица.

Удружењу је достављен и преглед за расподелу 58 стана, од чега је 38 стана за редовну поделу за које има кандидата на ранг-листама, и 20 стана за које нема кандидата на ранг-листи. Сви наведени прегледи достављени су Гр-Оп организацијама.

У протеклом периоду, Удружење је материјално најугроженијим и тешко болесним члановима додељивало једнократну социјалну и хуманитарну помоћ. Ова помоћ, је у овом извештајном периоду додељена за 61 члана у износу од 1.640.000,00 динара.

Од 1. децембра 2017. године до 28. фебруара 2018. године примљено је 83 нова члана, а самостално су иступила 22 члана из Удружења.

Да би Удружење и даље деловало у иницирању и решавању статусних и других питања својих чланова потребно је стално омањивање Удружења пријемом нових чланова. Неопходно је стално указивати на значај Удружења и тако активирати оне који још нису чланови и да имају у виду да своје проблеме могу решити посредством УВПС.

Седница Скупштине градске организације УВПС Ниш

СВЕ ЗА СВОЈЕ ЧЛАНОВЕ

Организација војних пензионера у граду на Нишави и даље слови као једна од најагилнијих у пружању помоћи члановима у остваривању законом утврђених, а закинутих права. Може се подичити значајним резултатима рада постигнутим у минуле четири године.

Радно председништво је добро обавило задатак

После окончаних седница скупштина месних организација УВПС у Дому ВС у Нишу 17. априла одржана је изборна седница Скупштине, којој су присуствовали изабрани делегати, али и многобројни гости. Извештај о четворогодишњем раду поднео је председник градске организације Милутин Пантелић.

Он је истакао да Градска организација остварује своје циљеве и задатке кроз 12 месних организација и две придружене организације. Рад у месним организацијама био је отежан због недостатка просторија за рад и састанке, тако да се за свако коришћење просторија у месним канцеларијама мора тражити одобрење Градских органа. Било је и субјективних разлога, то јест незаинтересованост чланова. Наиме, једна месна организација обезбеђивала је просторије сваког првог понедељка у месецу, али је интересовање било слабо, па се од тога одустало.

Старосна структура чланова је неповољна. Број породичних пензионера се повећава у односу на војне пензионере (носиоце), а укупан број пензионера се смањује због природног одлива. Услед смањеног броја старешина који одлазе у пензију, прилив чланова је значајно смањен.

Из оправданих разлога промењени су председници у МО „Обилићев венац“ и „Душко Радовић“.

– Највећи део активности Градске организације је посветила статусним питањима, јер војни пензионери и даље воде

„рат“ са државом и то још од 2004. године, када се и поред јасних законских решења, није могло остварити право без покретања судског поступка, рекао је Пантелић и наставио:

Дуго смо водили борбу да и војним пензионерима припада право на усклађивање пензије од 11,06 одсто, али смо наилазили на зид одбојности државних и судских органа, а основни изговор је био да је просек војних пензија био већи од гарантованог личног дохотка, иако је више од 500.000 цивилних пензионера обухваћено тим усклађивањем. Око 270.000 пензионера у Србији тада је имало веће пензије од примања војних пензионера.

Дуг пут до правде

Та прича везана за остваривање права на 11,06 одсто, због чудне упорности Управног суда и парничних судова, трајала је одвише дуго – готово осам година.

Част судова донекле је повратио Уставни суд Србије који се у тим поступцима понео ауторитативно и праведно, али је одређена вредност бода од 9,02 динара, уместо 9,40. Разлике неисплаћених пензија за 2008. и 2009. годину, због застарелости, могле су да се реализују само вансудским поравнањем. Догодило се да је део оних који су водили судски спор преко адвоката, био принуђен да готово половину пара уступи правним заступницима. Поравнање је одговарало онима који нису водили парнични поступак, донекле и онима који су сами себе заступали, а није одго-

варало онима који су право остваривали посредством адвоката. Додуше, одговарало је и онима који су у овом тешком времену и финансијској кризи, поступили по оној народној „дај шта даш“.

Мада је, по захтеву УВПС, Влада РС два пута продужаван рок за вансудско поравнање, ни током 2017. година нису завршени сви поступци, па је рок продужен до краја 2018. године.

Поступци за остваривање права на повећање пензија за 20 одсто по основу бенифицираног радног стажа нису окончани. До сада је из Ниша поднето 40 уставних жалби на које треба да се изјасни Уставни суд Србије.

Година 2014. била је једна од најтежих за војне пензионере, јер су им пензије на основу привременог закона кумулативно смањене. Да ситуација буде још неповољнија, нигде није регулисано докле ће умањење да траје и да ли ће се умањени износи вратити корисницима пензије.

Ни 34.000 потписа (у Нишу прикупљено 3.500) за уставну иницијативу да се спорни закон укине, није уродило плодом, а очекује се да се поводом друге уставне жалбе огласи Уставни суд Србије. Нема услова за подношење тужби у парничном поступку, не постоји основа за обраћање Међународном суду за људских права, јер нису исцрпљене све законске могућности у земљи.

– Претходни период познат је по великим поплавама које су задесиле нашу земљу. И ту је исказана обимна активност, почев од Главног одбора УВПС до градских, Општинских и месних одбора. Нишка организација је за поплављена подручја уплатила више од 200.000 динара. У акцији давања изјава за обустављање једнодневне пензије, такође је наша организација била међу најбољима, о чему говори и то да су и људи са протетичким помагалима долазили да потпишу изјаву. Један пензионер је уписао 10.000 динара и питао да ли је потребно још пара за поплављене, казао је Пантелић.

За солидарну помоћ се издваја 40 одсто чланарина. У претходном периоду ту помоћ из нишке организације добило је више од 80 пензионера.

Борба за побољшање лечења

– Олакшавајућа околност за чланове наше организације је то што имамо Војну болницу, тако да се највећи део здравствених проблема тамо решава. Посебно истичем да је наша сарадња са Војном болницом на завидном нивоу и да је остварујемо посредством Комисије за здравство, чији је председник бивши Управник Војне болнице др Витомир Панчић. Значајни проблеми су настали пошто је већи број врхунских лекара отишло у пензију. Остали су стручни заменици, али врхунски стручњаци се стварају годинама. Покренули смо питање склапања уговора за лечење наших осигураника у хипербаричној комори, али смо наилазили на различите одговоре и обећања. Основна препрека су новчана средства јер једна терапија кошта 5.000 динара, а пацијентима је потребно најчешће 20 терапија. Нећемо стати на томе. И даље ћемо се борити за побољшање услова лечења наших осигураника, подвукао је Пантелић.

Представници градске организације повремено посећују колеге у геронтолошким

центрима. У границама могућности пружена им је одговарајућа помоћ. Нису запостављени ни болесни и теже покретни војни пензионери.

Посебно је апострофирана тешка стамбена ситуација. Док се не изгради барем једна зграда у Нишу, не може се очекивати неко веће побољшање стамбене ситуације. Део војних пензионера налази решење у подизању бесповратног кредита од 20.000 евра, али су средства за ту намену недовољна, тако да они који их добијају, могу да стамбено питање реше само ако већ нешто поседују, или да иду у околна села.

—Најава изградње 30.000 станова за припаднике система одбране и безбедности охрабрује. Надамо се да ћемо дочекаати дан када ће министар одбране доћи у наш град да уручује кључеве станова војним лицима и војним пензионерима, рекао

На почетку скупа одата је пошта преминулим члановима између две Скупштине

је Пантелић.

Посебна пажња посвећена је неговању традиција, јер земља која нема историју, не може се назвати државом. Са сродним организацијама, као што су СУБНОР, ОРВС, удружења за неговање традиција ослободилачких ратова и посебно Удружење писаца „Чегар“ учествовали су у низу манифестација и обележавању оних датума који су део славне историје. Постоји и традиционално добра сарадња са хором „Учитељска лира“.

Информисање чланова веома је разгранато и добро организовано. Када је било речи о вансудском поравнању окупило се чак 1.000 војних пензионера. Запажена су и гостовања функционера УВПС на ТВ Белама и Нишкој телевизији. Активности нишких војних пензионера редовно прате Народне новине. Посебно су задовољни прилозима у „Војном ветерану“, али је још увек недовољан број претплатника, јер је тај лист изванредног квалитета, доноси веома корисна обавештења и објављује најактуелније теме.

Реализовани сви задаци

С обзиром да кроз просторије УВПС у Нишу дневно прође 40 до 50 чланова, у за-

висности од временске ситуације, посредно информисање је показало најбоље резултате. На сајту Удружења могу се пронаћи одговори на најважнија питања.

Организација излета, по мишљењу учесника, била је веома добра. Дружење је врста терапије коју препоручују медицински стручњаци, а посебно у стресним временима.

Сваког месеца се организује књижевна вече писаца из друштва „Чегар“, којим руководи Мирослав - Мишо Бакрач. У оквиру Удружења ради и шаховска секција, али су услови и капацитет просторије за рад исте недовољни, што ствара посебан проблем.

—Ценимо да смо у претходном периоду, у границама наших могућности, реализовали све задатке. Успешно смо пружали све врсте помоћи нашим члановима из свих области деловања, а поготову и највише из делокруга везаног за статусна питања. Успешно смо и финансијски посло-

вали. Посебно истичемо, да смо у свом раду имали сталну подршку и помоћ нашег Главног одбора, са председником Драгањем на челу. Наш задатак је, да чувамо и сачувамо наше Удружење од негативних утицаја, закључио је свој извештај Милутин Пантелић.

Председник УВПС Љубомир Драгањац исцрпно је информисао нишке војне пензионере о томе шта све предузима Удружење на плану враћања урушених права и актуелним догађањима.

Делегати су усвојили тежишне задатке рада за наредни период и план рада у наредних дванаест месеци.

За чланове Главног одбора УВПС Скупштине УВПС изабрани су мр Милутин Пантелић и Добросав Милић, а за чланове Скупштине УВПС, на основу предлога МО и Гр.Од, изабрани су Милутин Пантелић, Зоран Јашовић, Станко Боснић, Милинко Николић, Радмило Видојковић, Властимир Цветковић и Иван Милошев

И у наредном четворогодишњем периоду дужност председника нишке организације УВПС обављаће мр Милутин Пантелић, а потпредседника Зоран Јашовић.

3. П.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у марту 2018. године

РЕШЕНИ СВИ ЗАХТЕВИ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 5. априла 2018. године, размотрио захтеве достављене у марту 2018. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника ОпОр Панчево АМ: 29.000,00 – по члану 10.383,47 динара
 ОпОр Врање ЛИ: 32.000,00 – по члану 4.600,00 динара
 ОпОр Нови Сад ЕГ: 32.000,00 – по члану 9.423,71 динара
 ОпОр Зрењанин МЈ: 32.000,00 – по члану 6.781,90 динара
 ОпОр Крушевац ЈГ: 32.000,00 – по члану 8.837,08 динара
 ОпОр Нови Београд ДР: 36.000,00 – по члану 9.373,95 динара
 ОпОр Прокупље МТ: 32.000,00 – по члану 7.814,65 динара
 ОпОр Ниш ЈИ: 32.000,00 – по члану 7.350,42 динара
 ОпОр Земун КР: 29.000,00 – по члану 10.327,32 динара
 ОпОр Чачак ПВ: 32.000,00 – по члану 8.582,86 динара
 ОпОр Краљево ДД: 36.000,00 – по члану 7.740,00 динара
 ОпОр Нови Београд КР: 29.000,00 – по члану 13.032,97 динара
 ОпОр Пирот ЛБ: 29.000,00 – по члану 12.086,07 динара

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника, ОпОр Смедеревска Паланка ЈВ: 10.000,00 – по члану 15.954,12 динара
 ОпОр Суботица ЂЗ: 12.000,00 – по члану 19.867,07 динара
 ОпОр Крагујевац БМ: 12.000,00 – по члану 21.443,71 динара
 ОпОр Обреновац ЦМ: 20.000,00 – по члану 19.476,40 динара
 ОпОр Земун ТС: 25.000,00 – по члану 18.640,00 динара
 ОпОр Нови Београд ПП: 15.000,00 – по члану 21.602,70 динара
 Новчана средства су упућена на текуће рачуне 10. априла 2018. године
 Захтеви који су достављени у марту су решени. Захтеви који буду достављени од 1. априла до 30. априла 2018. године биће решавани почетком маја 2018. године.

Извршни одбор

Изборна скупштина новосадског УВП

ТУ СМО, ДАКЛЕ ПОСТОЈИМО

У извештају о четворогодишњем периоду, који је поднео Милорад Орел председник ГО УВПС Новог Сада, анализирали су ангажовање и резултати рада руководства и Градског одбора, и градске организације. Решавању статусних права и легитимних интереса чланства у области пензијског, инвалидског и здравственог осигурања и стамбеног обезбеђења, били су у жижи деловања.

Протекли период карактерисала је борба Удружења против нарушавања стечених права. Несхватљиво је да се та права остварују путем судова, али и то да таман што се једно оствари, долази до укидања другог, и тако у недоглед, што никако није примерено правно уређеној држави. - навео је Орел, додајући како смо ушли у четврту годину примене Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, мада су, финансијском консолидацијом, стечени услови за његово укидање. Ипак држава не реагује, па је чланство са својим руководством предузело низ законима предвиђених мера. Нажалост, пред војним пензионерима је и у наредном периоду изгледна тешка борба за остваривање Уставног стеченог права.

Стамбена рупа на мапи Србије

Нови Сад представља град У Србији са најлошије решеним стамбеним питањем војних бескућника и војних пензионера. У ништа бољој ситуацији нису ни професионална војна лица на служби у јединицама новосадског гарнизона.

Са молбом за стан у Новом Саду је пре-

ко 120 војних пензионера и 280 корисника војних пензија. О крајње лошем положају говори поражавајући податак да у вишедеценијском „привременом“ смештају на девет градских и приградских локација живи 130 породица са више од 400 чланова, док је у каквом-таком подстанарству 180 породица са око 500 чланова домаћинства. И поред неупитног залагања УВП, председника Драгањаца, новосадског удружења УВП, Удружења војних бескућника и других сличних, помака готово не да нема, него се ни не назиру, па ово питање остаје и даље горуће код војнопензионерске популације. Прошле јесени најављиван пројекат државне станоградње није много узнапредовао.

Ново име већи проблеми

Крајем прошле године новосадски Војномедицински центар прерастао је у Војну болницу Нови Сад, па су у складу с тим војни пензионери очекивали и боље услове пружања здравствених услуга, бољу кадровску попуњеност, набавку савремених дијагностичких апарата, смањење времена заказивања прегледа, лакшу набавку лекова. Уместо очекиваног, за хроничне болеснике уведено је издавање рецепата на месец дана уместо на два. То је изазвало подједнако велико незадовољство и код здравственог особља и код корисника

Покренуто много тема: радно председништво скупа

који су, неретко, принуђени да сами о свом трошку додатно купују потребне лекове без икакве надокнаде.

Најављиване електронске књижице нису ни на помолу. Ипак, постојећим разумевањем и сарадњом са управником Војне болнице пуковником Братољубом Бркљачом бројни проблеми се превазилазе. Није за утеху, али се може рећи да су новосадски војни пензионери у много повлашћенијем положају од својих колега у бројним мањим гарнизонским, или местима без војне амбуланте и војног лекара. Дакле, на потезу је Управа за здравство која се све чешће оглушује о оправдане приредбе и проблеме војнопензионерске популације.

Без посустајања

Проблеми који оптерећују новосадску организацију војних пензионера нису никако издвојена слика њиховог положаја и на републичком нивоу. Више пута се показало да иако наизглед нерешиви, заједничким деловањем под окриљем јединственог УВП Србије, у законским оквирима, могу се ако не решити, оно барем постићи одређени позитивни помаци. И из тог разлога новосадски војни пензионери не посустају у својој, све одлучнијој, борби за остваривање загарантованих права. Основна је то смерница за будуће активности како чланства тако и једногласно новоизабраног-старог челног човека Милорада Ореља, потпредседника Милана Бајића и чланове Градског одбора. Ту смо, боримо се, дакле постојимо.

Будимир М. ПОПАДИЋ

„Рапорт“ из Зрењанина

ПОВЕРЕЊЕ ДОСАДАШЊЕМ РУКОВОДСТВУ

У Општинској организацији УВП Зрењанин, 20. априла, одржана је седница редовне изборне Скупштине.

Уз до сада највећи одзив чланова Скупштине, у просторијама ресторана „Лола“, Скупштину је отворио председник Душко Мајкић, који је поздравио све присутне чланове и госте, а онда је минутом ћутања одата почаст преминулим члановима.

Садржајан извештај о раду организације

за протекли мандатни период поднео је Душко Мајкић, а извештај о раду Надзорног одбора – Сабрија Шабановић, док је План рада за наредни четворогодишњи период изнео потпредседник Ахмо Пељто.

У другом делу скупштине изабрано је ново руководство. Председник ће и у наредном мандату бити Душко Мајкић, а потпредседник Драган Пузовић. За чланове Општинског одбора изабрани су Момир Васиљевић, Стевица Дајић, Лазар Дубравац, Зоран Пејић, Милутин Стевшић, Ахмо Пељто, Зорка Поповић, Паја Шерфезе и Шћевка Драгуш. У Надзорни одбор изабрани су Сабрија Шабановић, Чедомор Вујин и Маријан Лукић.

Новоизабрани Општински одбор је именован Лазара Дубравца за секретара, а Милутина Стевшића за благајника.

Велики допринос успешном раду скупшти-

не дали су гости: председник ИзОд ГО УВПС Зоран Вучковић, мајор Живојин Поморишац из Команде за развој Банатске бригаде, Перица Ђорђевић, секретар Градског одбора удружења пензионера Зрењанин, Директорка Фонда ПИО Зрењанин Јасмина Живојин-Селџин, Мирослав Мектеровић, из Покрајинског Фонда ПИО, Тања Дуловић из Организације РВС Зрењанин, Јованка Павловић и Јелица Ердељан, из Удружења РВИ и породица погинулих бораца.

Књига је уручена Стевици Дајићу, а захвалнице – Удружењу РВИ и породица погинулих бораца и Организацији РВС Зрењанин.

Чланство је једногласно дало подршку садашњем руководству УВПС које успешно воде председник Љубомир Драгањац и председник ИО Зоран Вучковић.

Л. Д.

Изборна скупштина у градској организацији УВП Краљево

ДОБРОМ ОРГАНИЗАЦИЈОМ ДО УСПЕХА

Где има рада, постижу се резултати: са седнице
Скупштине краљевачких војних пензионера

Градска организација УВП Краљево је 12.04.2018.године, у великој сали Дома ВС, одржала изборну скупштину седмог сазива. Скупштини је присуствовало 58 чланова Удружења и гости међу којима: председник УВП Србије Љубомир Драгањац, председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић, у име управе града Краљева Радоје Томашевић, представник команде 2.бр КоВ потпуковник Дејан Вељовић и представници сродних организација из града Краљева Тимотије Николић и Милан Вукићевић.

На почетку је председник УВПС Љубомир Драгањац истакао да је организација УВП Краљево једна од бројнијих, да покрива велику територију и да је међу активнијим у Србији. Навео је све најважније активности које је предузимало УВПС у протекле четири године и догађаје који су били од утицаја на статус и живот свих корисника војних пензија. Значајно је то да је обезбеђено да се такозвани мали дуг који се односи на период од 2004. до 2007. године и даље може наплатити подношењем тужбе на коју фонд СОВО неће стављати примедбе, чиме ће поступак бити завршен у кратком времену и без додатних рочишта.

Захваљујући упорном залагању УВПС обезбеђено је и продужење рока за вансудско поравнање за дуг од 11,06% до краја 2018. године. И даље се води тешка борба за укидање закона о смањењу пензија. Одговори Владе и Скупштине РС нису повољни и без одговарајуће су аргументације. Уставни суд не даје своје мишљење по овом питању, иако је обећао да ће бити решено на дневном реду у првом тромесечју ове године, тако да су могући и масовни протести испред Владе и Скупштине РС.

Нови закон о војном здравству, који је у процесу усвајања, и за који је УВПС на време дало своја мишљења, ће такође позитивно утицати на подизање нивоа здравствене заштите војних осигураника.

У изнетој анализи четворогодишњег рада, председник Градске организације УВП

Краљево Рајко Марашевић није желео да понавља оно што је председник Драгањац већ изнео. Истакао је да Градска организација УВП Краљево покрива општине Краљево, Врњачка Бања, Рашка, Нови Пазар и Тутин и да у свом чланству има 88% од укупног броја корисника војних пензија што је сврстава у једну од најбољих у Србији.

—И поред великих тешкоћа које смо имали у досадашњем раду, успели смо да привучемо нове чланове и пружимо помоћ члановима у остваривању права и решавању проблема везаних за усклађивање пензија, здравствену заштиту, стамбену проблематику и солидарну помоћ најугроженијим члановима. Добро организована и реализована акција пружања помоћи у вођењу судских поступака за накнаду штете за период од 2004. до 2007. године дала је резултате тако да је 99% наших чланова остварило то право, што нас сврстава међу најбоље у Србији. Исто чинимо и за остваривање права везаних за усклађивање пензија за 11,06% од 1. 1. 2008. године. Мањи број корисника војних пензија до сада није остварио ово право, од којих су већина наследници. Успешно смо се укључили у народну иницијативу за укидање Закона о привременом обрачуна и исплати пензија у октобру месецу 2016. године. За кратко време прикупили смо више од 1.200 потписа, што је био један од бољих резултата, казао је Маршићанин.

Краљевачки КВП су на врху и у погледу остваривања права на солидарну и хуманитарну помоћ, што говори о добро организованом раду али нажалост и о томе да организација има велики број чланова којима је та помоћ неопходна. За четири године одобрено је укупно 67 једнократних помоћи у укупном износу од 2.132.000 динара.

Што се примарне здравствене заштите тиче чланови имају потпуно разумевање за све проблеме јединице за здравство 2.бр КоВ првенствено због недовољног броја лекара и недостатка лекова. За труд и посвећеност Команде бригаде и здрав-

ственог особља корисницима здравствених услуга постоје углавном речи хвале уз одговарајуће примедбе и предлоге решења, док су замерке на рад ВМА чешће.

У Краљево сада имамо 84 КВП без икаквог стана. У овом периоду стамбени проблем је решило 42 КВП узимањем кредита од 20.000 евра и то је, нажалост, у овом периоду био једини начин решавања, иако многим, а посебно бројнијим породицама, не одговара. У Краљево је од 1992. године до сада додељен само један стан војном пензионеру, тако да се велике наде полежу у најављену изградњу станова на Воћаревим ливадама у Риблици.

Однос команде 2.бр КоВ и њој потчињених команди у Рашкој и Новом Пазару према УВП је врло коректан. Предлози и захтеви УВПС се одговорно прихватају и разматрају и чине се озбиљни напори да се нађе најповољније решење за уочене проблеме.

Нажалост, број чланова се из године у годину смањује јер је број младих пензионера далеко мањи од броја умрлих, тако да је за ове четири године стотину мање.

Остварена је добра сарадња са већином сродних организација и удружења на овом простору.

Војни пензионери редовно учествују у прославама и обележавањима свих битнијих догађаја у организацији локалних управа или јединица Војске Србије.

У име Надзорног одбора извештај Скупштини је поднео Ђуро Медаковић и истакао да је Надзорни одбор у протеклом периоду редовно и плански пратио и контролисао законитост и статутарност аката и материјално-финансијског пословања Градске организације, упознавао Градски одбор о нађеном стању и подносио извештаје Скупштини. До сада по том питању није било озбиљнијих проблема нити потребе за предузимањем мера.

Присутни гости су се редом захвалили на позиву, пожелели успешан рад у наредном периоду, добро здравље и срећу свим војним пензионерима без обзира на све тешкоће са којима се сусрећу.

Нешто дуже од осталих за говорницом се задржао председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић, али са озбиљним разлогом, јер је говорио о теми која занима многе присутне чланове УВПС. Детаљно је образложио све новине које су предвиђене у нацрту новог Правилника о стамбеном збрињавању. Шта је то што је повољније а шта није повољно и које предлоге је доставило УВПС у процесу припреме нацрта Правилника.

Након једногласног усвајања поднетих извештаја и разрешења дужности старих органа Скупштине изабрани су и нови органи.

За председника и потпредседника градске организације у наредном четворогодишњем мандату су поново изабрани Рајко Марашевић, и Вукашин Родић а за председника Надзорног одбора Ђуро Медаковић.

Избори у месним организацијама Нови Пазар - председник Ковачевић Жарко, Рашка - председник Мајдак Радосав и Врњачка Бања - председник Миленковић Славиша, су претходили овој изборној Скупштини.

Локална телевизија *Мелос* пропратила је ову активност и издвојила значајан простор у својим информативним емисијама.

Јован Симић

Седница Скупштине организације УВПС Вождовац – Савски Венац

ТИЈА ВОДА БРЕГ РОНИ

Скуп војних пензионера је прилика да се сазнају мало познате чињенице

На почетку седнице одата је пошта свима онима који су напустили војнопензионерске редове од последњег скупа. председавајући је поздравио госте, међу којима су били и председник УВПС Љубомир Драгањац, председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић и изразим посебну захвалност што је својим присуством доприноси успешном раду, председник ОпОд Раковица Милорад Колашинац, председник ОпОд Звездара Милован Лалић, представници МЗ „Бањица 1“ и представници Удружења пензионера општине Вождовац.

Извештај о раду поднео је председник ОпОд Добривоје Димитријевић.

–У извештајном периоду од 2014 до 2018. године у раду нашег удружења било је успона и падова, сумњи у оправданост постојања, па и притисака на измену организацијске структуре. И управо када треба да обележимо 25 година од формирања организације, војнопензионерска популација није на листи приоритета надлежних државних органа, због чега је долазило до неразумевања и неизвршења законских обавеза према КВП. Поменимо дуг за период од 2004. – 2007. године, који није у потпуности измирен, као и актуелни од 2008. године. Овај дуг од 11,06 одсто је делимично наплаћен, односно само 6,57 одсто, казао је Димитријевић.

У свакодневном раду учили смо се на својим и туђим грешкама и извлачили поуке. Имајући у виду, пре свега наше животно искуство и степен образовања, не смејемо подлећи утицају чинилаца који нису у интересу нашег удружења, нагласио је.

Упркос оваквим кретањима, захваљујући чврстом опредељењу и ангажовању чланства, руководство УВПС сачувало је основна програмска опредељења и циљеве и са пуно одговорности, ауторитета и изазова реализује планиране задатке.

Крајем 2014. године Скупштине РС донела је по многим неуставан закон о смањењу пензија, тзв. привремени закон, који се и данас примењује. На тај начин се грубо крше елементарна права. Више од 700.000 пензионера обухваћено је тим законом. Пензије су им смањене од 15 до 25 одсто.

–У склопу таквих активности и опредељења, наша општинска организација са око 1500 чланова, у континуитету је реализовала своје задатке. Као и претходних година, тако и у овој тежиште активности било је на ублажавању социјалних проблема, здравственој заштити, помоћи болесним и остарелим и осављеном чланства, пружања правне и административне помоћи, једнократне социјалне и хуманитарне помоћи, информисању о стамбеној, здравственој и финансијској проблематици и достављању докумената вишим органима УВПС, истакао је Димитријевић.

Социјално-хуманитарна активност одвијала се у складу са могућностима организације, кроз посете болесним и остарелим и давањем једнократне новчане помоћи, при чему је за протекле четири године поднето 118 захтева, од чега је позитивно решено 110. Укупна финансијска средства која су најугроженији чланови добили на име хуманитарне помоћи су 4.025.000 динара, што је у просеку око 35.000.00 динара.

Здравствена заштита се остварује у амбуланти Бањица, ВМЦ Славија и ВМА. Како је оцењено, особље амбуланте Бањица са управником мајором Братиславом Ђорђевићем на челу, добро обавља посао и нема примедби на њихов рад. На ВМА је не-

што боља ситуација, пре свега захваљујући непрекидним ангажовањем руководства УВПС код Министарства одбране, да се побољшају здравствена заштита и третман према КВП.

Благовремено и реално информисање један је од најважнијих области рада удружења. Оно се реализује преко месних одбора и листа „Војни Ветеран“ који има веома важну улогу у тој активности.

Културно-забавне активности се одвијају у складу са могућностима и постојећом инфраструктуром, Одвијају се претежно коришћењем просторија Клуба пензионера.

Сарадња са сродним организацијама и надлежним органима општине Вождовац и С. Венац је врло добра. У протеклом периоду остварена је изузетно добра сарадња са општинском организацијом пензионера Вождовац и МЗ Бањица, кроз разне видове активности.

–Наша организација издвојила је 62.500 динара и та средства упутила најугроженијима у поплавама. Не мали број чланова је директно уплаћивао новац на посебан рачун Владе Србије, намењен поплавленим подручјима. Хтео бих да напоменем и то да је наш ОпОд својеврстан сервис не само за наше чланове, већ и за све кориснике војне пензије на територији општине Вождовац и Савски Венац. Просторије нашег удружења на располагању су чланству за обављање текућих послова, од формирања документације за једнократну социјалну и хуманитарну помоћ, за овере докумената без надокнаде. Такође желим да истакнем и то да се не мали број цивилних пензионера обраћа нама за помоћ, пре свега административне и саветодавне природе, нагласио је Димитријевић.

У наредном периоду, како је договорено, поред општих и текућих задатака ОпОд ће се више ангажовати на осављеном организације, пружању помоћи болесним и изнемоглим лицима, укидању закона о привременом умањењу пензија и враћању закинутих делова пензије, здравственом и стамбеном збрињавању.

За председника ОпОд поново је изабран Добривоје Димитријевић, а за потпредседника Радмило Милосављевић. Чланови тог тела биће Јово Миличић, Драган Поповић, Петар Ивановић, Синиша Антић и Томислав Мандић. У Надзорни одбор изабрани су Јово Миличић, Драган Машала и Петар Ивановић.

Заслужним члановима су уручена признања.

З. П.

Из Горњег Милановца

ИЗБОРИ И ИНФОРМИСАЊЕ

На основу годишњег плана рада и одлуке Главног одбора УВПС 22. марта одржана је седница изборне Скупштине општинске организације Горњи Милановац.

Скупштини је присуствовало 26 одсто чланова, чиме су створени услови да се донесу пуноважне одлуке.

У општинском одбору су, из здравствених разлога, замењена два члана, а и чланови

Надзорног одбора.

У раду Скупштине учествовао је и председник УВПС Љубомир Драгањац, који је информисао присутне чланове о раду, проблемима са којима се сусреће Удружење и задацима у наредном периоду.

У раду Скупштине учествовао је и представник Команде гарнизона у чијој је надлежности војно здравство. Он је изнео проблеме у раду и предлоге за њихово превазилажење.

Пригодним послужењем, са жељом да наредни период донесе више добрих вести, завршена је седница изборне Скупштине, а ново-старо руководство се обавезало да ће још успешније радити за добробит чланства.

Р. Васовић

Стратегија између теорије и праксе

БЕЗ ПРАВА НЕ МОЖЕ БИТИ МИРА

Такозвани „стратегијски војник“ ће у будућим војним операцијама бити у центру. Војници се зато и образују да буду самостални, да поседују личну одговорност и способни да процењују - војник који „савесно поступа“. Зато је важно више радити на етичком, правном и културном образовању у оружаним снагама.

Познати научник Имануел Кант је поставио темеље, који су и данас у прилагођеној форми важни оријентир. Безбедносна политика значи активну мировну политику, која почива на максими „Ако желиш мир, припремај га“ (si vis pacem para pacem). Притом је мир више од одсуства рата. Одлучујући конститутивни елементи, који омогућавају „праведан“ мир, могу се представити помоћу „цивилизацијског шестоугла“ Д. Зенгхаса.

Унутар једне државе неопходно је де-приватизовати силу. Изграђивање легитимног монопола силе је од великог значаја за безбедност заједнице и око тога нема цењања. Стране у конфликту су, стога, принуђене, да сукоб реше мирним путем. Аналогно томе, и у међудржавним односима потребна је легитимизација монопола силе, која би култивисала „анархију држава света“. Ово је данас могуће само унутар система колективне безбедности и даљег развоја институција правне заштите. Реприватизација и трошење монопола силе одозго (преко владе) или одоздо (преко приватних актера) је свакако препрека за напредак.

Монопол силе је потребан за контролу институционализације принципа правне државе, везивање државних поступака за право као и апеловање за институционално ненасилно превазилажења конфликта, да се не би корумпирани и конфронтирали са сопственим грађанима.

Одговарајућа контрола правне државе је неопходна и са међународног нивоа, како би се одлуке Савета безбедности или поступци држава могли проверити у пракси. За то су потребни међународни судови.

Као трећи елемент долазе захтеви за изградњу и усавршавање социјалне правде (укључујући обезбеђење основних људских потреба), који чине централну функцију мира унутар једног друштва али и оног између држава.

За одржавање унутрашњег и међународног мира потребно је бар минимално учешће у процесима проналажења политичких одлука различитих интересних група и личности. Ако ово изостане, владајући режими и међународне организације изгубиће легитимитет или ће се распасти или ће попримити диктаторске црте. У сваком случају мир је угрожен.

Препознавање растуће зависности, управо у областима претњи миру, као и институционализованим облицима регулисања конфликта воде по правилу до контроле афекта и до ублажавања односа у конфликту. У позитивном случају долази до изградње одговарајућег осећаја зајед-

ништва и до солидарности. Ово је пре могуће на државној и регионалној равни него на глобалном нивоу, што се мора узети у обзир при обликовању безбедносне политике.

Шести елемент захтева културу конструктивног решавања конфликта и културу „мирења“, тј. спремност за продуктивно залагање у решавању сукоба, а са тим и способност за компромисно решавање конфликта.

Зенгхасов шестоугао показује, да је мир сталан процес с крајњим циљем „праведног мира“. Ако изостане један од шест елемената, мир постаје несигуран. То указује на нужну међузависност између мира, правичности и права. (D. Baumann)

Легалан мир

Главни проблем максиме о праведном миру поставља (као и код праведног рата) питање о основи датог концепта правичности а са тим и за разлоге примене војне силе.

Различите политичке, етничке и религиозне заједнице различито дефинишу појам правичности. Истовремено ризици и опасности постају глобални и не држе до политичких, етничких и верских граница. Како би уопште могао да се реши један такав Гордијев чвор, ако не као и увек средствима политике силе, који проблем не решава дугорочно већ води у следећи конфликт.

Међународна заједница не оклева да покаже основни значај, да дефинише универзално-елементарни концепт правичности и да из тога изведени правни поредак имплементира као и да га глобално санкционише. Један такав концепт правичности са одговарајућим правним поретком је потребно у различитим културним круговима прерадити и побољшати, узимајући у обзир сопствене културолошке специфичности.

Безбедност се у данашње време састоји и од људског достојанства, елементарних права човека на заштиту природних основа за живот, заштиту од материјалних неприлика, заштита од самовољне, односно противправне употребе силе као и обостраног уважавања религиозних, културних и политичких слобода.

Ово води ка безбедносно-политичком концепту „људске безбедности“ (human security).

Заштита безбедности људи (а са тим и елементарних људских права) је суштински задатак државе и међународне заједнице. У случају да нека држава то више не жели или не може да гарантује, међународна заједница је у обвези да пружи по-

моћ. Ово води ка промени схватања суверенитета, као што се то заговара у извештају „Одговорност за заштиту“ из 2001. године: „... суверена држава има одговорност и обавезу да заштити своје грађане од могуће катастрофе - од масовног убијања и истребљења, али ако то не жели или није у стању онда је међународна заједница у обавези да то уради.“

Основни стуб елементарног концепта правичност данас се састоји од људског достојанства, заштите основних људских потреба, као и институционализације међународног права за превенцију и решавање конфликта. Из тих разлога данас би требало пре говорити о визији модела мира који почива на праву него о праведном миру.

Спектар актуелних ризика и претњи и из њих проистекли конфликти, на које безбедносна политика мора да реагује, су транснационални и захтевају заједнички наступ. Државе су принуђене да се повежу у „судбинске заједнице, заједнице силе и заједнице сарадње“. (O. Höffe)

Феномени силе, који произилазе из претњи у већини случајева не могу више да се разумеју као (класични) ратови или да се са њима поступа као са категоријом унутрашње и спољне политике. Они морају много више да се дефинишу као „противправни феномени силе“, тј. као примена силе од стране актера и њен развој, који угрожавају националну и међународну безбедност и правни поредак. Они долазе нпр. од терористичких организација (ређе појединачно), од организованог криминала, злоупотребе монопола силе од стране држава, грађанских ратова и револта из етничких, економских или религиозних разлога, „тржишта силе“ (R. Elveritis), међудржавних конфликта и (класичних) ратова, борбе за природне ресурсе до насиља унутар банди у трговини дрогом и људима као и силе која долази од заједница дијаспоре. Ту спада и могућа употреба биолошког, хемијског или нуклеарног оружја (као и „прљавих бомби“), прекогранично хулиганство, насилни леви и десни екстремизам и као нови облик насиља - сајбер тероризам.

Пресудно у свему томе јесте да се конфронтације и конфликти дешавају усред и на очиглед становништва уз учешће најразличитијих актера (војника, дипломата, полицајаца, цивила, терориста, новинара, плаћеника, представника добротворних организација итд). Такође, природне и технолошке катастрофе, а и проблеми ресурса и привреде су данас због све веће умрежености света и угрожавања добра само у ретким случајевима регионални или искључиво национални догађаји. Модерна безбедносна политика мора ово узети у обзир.

Свеобухватна безбедносна политика

Државна и међународна безбедност треба да буде заправо свеобухватна безбедносна политика, која је усмерена ка легалном миру. Мир садржи, поред осталог, одсуство и спречавање беде и насиља - дакле безбедност - солидарну помоћ у невољи, уређене односе међу државама, заштиту и омогућавање развојних људских могућности, а и утврђивање инструмената за ненасилно регулисање конфликта. Мир је легалан ако

Данашњи свет оптерећују многобројни изазови, ризици и претње

обухвата глобално провођење заштите људских права, ако се стара да се односи држава и народа регулишу међународно-правним оквиром и ако постоји правна сигурност.

Ако политика безбедности и мира служи сопственом друштву и треба да му омогуће слободу, онда се она у међународним оквирима може водити, само међу државама као равноправним партнерима. Социјални, економски, културни, политички и религиозни изазови, које глобализавани свет данас, а и у будућности, мора да реши су нпр. ограниченост ресурса (пре свега животних намирница, воде, енергије, итд), промена климе и нерационалан однос према природи, миграциона кретања, проблеми север-југ, терористичке организације, распад или корупција државних структура, неспособне владе/криминализоване државе, извршене приватизације са господарима рата и примена насиља ван сваке контроле и са неконтролисаним бројем актера, ометање трговинских путева, осетљивост привредног и финансијског система, итд, могли би дугорочно да буду решени на међународном нивоу само чврстом политичком одлуком о приближавању, разумевању и помирењу.

Безбедносполитичке стратегије нису више искључиво усмерене на развој војне силе. Све више у центру морају бити међународне мере усмерене на успостављање, очување и спровођење мира. Превенцију конфликта отпочети решавањем питања расподеле правичности и слободног деловања, повезивање односних актера у тражењу решења, непрестани напори на разоружавању и коначно прекиду трке у наоружавању. Постојеће наднационалне организације, које чине међународне механизме решавања конфликта и међународну јурисдикцију је неопходно даље јачати. Недостаци постојећих система или организација не смеју да воде ка њиховом урушавању, већ ка предлозима и иницијативама за реформе.

Безбедносполитичка средства за решавање претњи су комплексна и све више се одвијају у некој врсти „унутрашње светске политике“. То значи, да је потребан једна „мешавина“ каји се састоји од дипломатских, обавештајних, војних, полицијских, санитетских и других цивилних средстава, а пре свега сарадња са погођеним цивилним становништвом. Данас више није могуће

пронаћи чисто цивилно или чисто војно решење.

Потребне су јаке међународне институције које би омогућиле ненасилно поступање у конфликтима и пружале међународну помоћ као и војно-полицијске мере. Да би се спречила и превазишла криза, примарно су потребни регионални инструментарији, који познају дате културне, политичке прилике, обичаје и уважавају их. То ће захтевати јаке регионалне структуре са високим степеном аутономије.

Примена санкција и улога армија

У домену безбедности неопходни су државни монополи силе и легитимни међународни монополи силе, који се спроводе војним и полицијским снагама а контролишу преко судова и контролних инстанци правне државе, сходно међународном праву.

У овој области безбедносне политике у 21. веку потребно је дефинисати улогу оружаних снага. О рату се данас у безбедносној политици на доследан начин може говорити само у негативном смислу. Држава која почне рат са другом државом крши право. Категорију „рат“ проширити на конфликте, који не настају између два државна субјекта је проблематично, јер појам по правилу онемогућава један целовит поглед на тражење решења, и стари војнички начин мишљења пада у воду. Данашње конфронтације и конфликти нису само асиметрични ратови или нови ратови. Стога је логично ако на место међународног ратног права ступи напреднија категорија „међународно хуманитарно право“ и укупне насилне конфликтне форме укључи у себе.

Према појединачним државама или групама држава, који повређују међународно право (управо хуманитарно) мора се изградити и применити потребан политички, привредни, правни и војно-полицијски притисак. Само доследном казном злочина, моћи ће се развити адекватне норме деловања међународног кривичног суда. Безбедносна политика, која је доследно усредсређена на очување легалног мировног поретка, не може да изађе на крај без војне силе.

Политичка елита би у овој дилемом требало да има највећу одговорност и да се с озбиљношћу опходи са војним институцијама.

Армије су део безбедносне политике држава и међународне заједнице као целине. Као безбедносполитички инструменти оне су усмерене на стварање легалног мира. Према томе основни задаци армија су: (1) осигурање националног државногправног монопола силе (укључујући и одбрану територије правне државе), (2) осигурање међународноправног монопола легитимне силе на глобалном нивоу и монопола спровођења те силе и (3) солидарну војну помоћ у савладавању ванредних националних и међународних догађаја.

Безбедносне операције као интегрисане мисије

У данашњем свету сталних конфликта у претњи, безбедносне операције могу ефектно и трајно да буду остварене само у форми интегрисане мисије, јер ни један проблем које треба решавати, није чисто војне природе. Више не постоје јасне фазе, које би учесницима указивале на превенцију и превазилажење конфликта. Сви безбедносполитички актери морају у свим фазама процеса да сарађују, што за последицу има прилагођавање војној логици и језику. Затечено и у конфликт увучено становништво је принуђено да активно учествује у тражењу решења, а све војне активности морају бити засноване на међународном и националном праву и морају бити сразмерне. Правни поредак је потребно успостављати и спроводити уз минималну употребу силе и увек имати у виду стабилан постконфликтни поредак.

Током образовања код војника се развија самосвест, о себи као представнику националног и међународног права али и обавези да се у складу с тим мора и поштовати.

За развој одговарајућих војних способности потребно је и адекватно образовање у домену правне и цивилно-војне сарадње. Такозвани „стратегијски војник“ ће у будућим војним операцијама бити у центру. Војници се зато и образују да буду самостални, да поседују личну одговорност и способни да процењују - војник који „савесно поступа“. Зато је важно више радити на етичком, правном и културном образовању у оружаним снагама.

Свестрано војно образовање и васпитање садржи следеће елементе: *треба ти* (етичку легитимацију војних задатака), *морати* (минимум самовољног деловања и понашања војника), *знати и моћи* (владање војничким занатом), *хтети* (мотивација за поступање) као и *бити* (војнички наступ). Војници морају бити свесни сами себе, да својим предствљањем и наступањем стварају атмосферу, које у позитивном случају доприносе спречавању употребе силе. Али ово наступање може (у зависности од понашања војника) да ескалира ка употреби силе.

Армије и војници служе као део безбедносполитичког инструментарија, међународног и националног правног поретка морају бити усмерени на очување легалног мира. Ово неминовно води ка промени функције армија и војника, као и до промене легитимације оружаних снага у 21. веку. Хенри Милер је то лепо формулисао: „У оквиру једне мировне стратегије, улога војске може бити само улога нужног гаранта међународног правног поретка. Без права не може бити мира, и сваки правни поредак захтева мере против кршења права.“

Мр Здравко Зельковић,
пукovníк у пензији

Радиолошка контаминација Србије (СРЈ) у агресији НАТО-а 1999. године

ПИШЕ:
Слободан Петковић
генерал-мајор у пензији

ТЕЖАК ЗЛОЧИН ПОМРАЧЕНИХ УМОВА

Алијанса је територију СРЈ трајно контаминирала са око 15 тона радиоактивног отпада. То је застрашујућа количина ОУ која нам је вечно „остављена на чување”, тако да ће контаминација трајати дужице но што је до сада трајала људска цивилизација.

Једнострана одлука о агресији здружених снага НАТО-а на територију СРЈ, била је по много чему јединствена: извршена је кршењем многих међународних конвенција и докумената, без одобрења Савета безбедности УН, а највидљивији акт било је бомбардовање. Том приликом, мимо свих међународних конвенција, поред класичних убојних средстава, употребљавана је муниција са осиромашеним ураном (ОУ), због које у појединим деловима Србије регистрована појава знатно већег броја оболелих од карцинома и других болести.

Осиромашени уран је високотоксични радиоактивни отпад и његово чување представља велики проблем за сваку земљу са развијеном нуклеарном технологијом, па га на овакав начин, кроз програм војне индустрије и муницију са ОУ различитих калибара, „предају другима на чување”, не бирајући место и не питајући се за последице. Он представља врло велику опасност за човека и животну средину земље по чијој се територији употребљава у облику муниције, вршећи њену радиоактивну и хемијску контаминацију, остајући при том ван сваке контроле, уз велику могућност контаминације становништва. Време полураспада му је 4,5 милијарди година. Анализом узорака са територије након бомбардовања СРЈ Југославије, откривено је присуство и ^{236}U , који не постоји у природи, већ настаје вештачким путем у процесу прераде или искоришћавања нуклеарног горива, што указује на порекло ОУ. Откривено је присуство ^{239}Pu , који је по својим радиолошко-хемијским карактеристикама опаснији од ОУ, а у траговима и америцијума, нептунијума и техницијума.

Снаге НАТО-а су употребиле средство чије се последице не могу држати под контролом, ни временски, ни просторно. То средство ће, поред постојеће ситуације у животной средини Србије деловати готово вечно на садашње и будуће генерације становништва, флору и фауну (директно и индиректно).

Сва три уранова изотопа и плутонијум, њихови продукти су радиоактивна и осим примарног и доминантног а присутно је и бета и гама зрачење. А Међународна агенција за изучавање карцинома формирана од СЗО објавила је Списак канцерогених агенаса, где у Т-98 и 99, како пише, „радионуклиди, алфа честице”, „радионуклиди, бета честице” а у Т-116 – „икс и гама зраци”.

Почело је гађањем ширег рејона Призрена 28. и 30. марта 1999. год. Трајало је сво време агресије, најинтензивнија дејства била су 10 дана пре завршетка агресије и потписивања Кумановског споразума, што на свој начин говори о намери агратора.

Укупно 112 удара на 91 локацију

На основу увида у постојеће податке, може се константовати да је муницијом са

ОУ остварено око 112 удара на 91 локацију: 12 удара на девет локација у Р. Србији, два удара на једној локацији у Р. Црној Гори и 98 удара на 81 локацију на КиМ. НАТО је територију СРЈ трајно контаминирао са око 15 тона радиоактивног отпада. То је застрашујућа количина ОУ која нам је вечно „остављена на чување”, тако да ће контаминација трајати дужице но што је до сада трајала људска цивилизација, а забележен је садржај ОУ у узорцима и до 235.000 Вq/kg (Прфо је 10 - 50 Вq/kg).

Од 12 локалитета на простору СР Југославије ван КиМ за деконтаминацију су дефинисани и деконтаминирани од 2002. до 2007. године, следећи локалитети: „Пљачковица” северно од Враћа (5.580 – 235.000 Вq/kg); „Боровац” јужно од Бујановца, две локације (495-17.490 Вq/kg); „Братоселце” североисточно од Прешева (1.800 -23.400 Вq/kg) и „Рељан” источно од Прешева (преко 200 Вq/kg), на територији Републике Србије, те рејон тврђаве „Арза” на полуострву Лушница (1.450 – 7.000 Вq/kg) у Р. Црној Гори.

Ефекти дејства муниције са ОУ на становништво су фатални, јер долази до трајне контаминације, чије последице код нас попримају катастрофалне размере. Та муниција сигурно доноси смрт ономе који је погођен. Ако је неко имао „срећу” да не буде погођен, али је удахнуо његову прашину, умираће дуго. Биће и сведок немогућности да се томе супротстави, што је оличење чистог ужаса. У име чега је неко дозволио некоме да ту ужасну смрт сеје по свету?

Али, у ратним и поратним временима најугроженије људско право је право на истину. После завршетка агресије, а и данас, јавност је подељена у просуђивању о могућим негативним ефектима употребе муниције са ОУ по животну средину, а тиме и на будући живот и здравље многих генерација. Постоји, и оправдан је страх о евидентној еколошкој катастрофи и последицама на територији Србије. С друге стране, они који су учествовали у агресији и бомбардовању, разне интересне групе и комисије које су под њиховим патронатом крстариле овим просторима, поједини њихови лобисти код нас, углавном тврде да у постојећем стању животне средине штете и да последица нема, а тамо где их је морало бити, да су минималне. Какве ли ироније!

Нажалост, истину све више осећа наше становништво. Она је у све већем броју канцерозних и других обољења на овим просторима, које нико од званичних државних органа, до сада, није хтео јавно да

НАТО је коришћењем муниције са ОУ проузроковао значајно, дуготрајно и опасно хемијско и радиоактивно загађење животне средине у нашој земљи.

саопшти, анализира и коментарише. Она је и у оболењима војника који су боравили на простору Косова и Метохије (КиМ).

Проф. Др. Слободан Чикарић, председник Друштва Србије за борбу против рака, у једном од својих чланака на ову тему у гласилу друштва, поред осталог, износи да је Светска здравствена организација у једном извештају изнела податак да је у 2014. год. у свету било 2.000 новорегистрованих малигних тумора на милион становника - светски просек, а код нас је регистровано 5.500 новооболелих од рака на милион становника, што је 2,8 пута више у односу на светски просек.

У претходној деценији у Србији је стопа инциденције малигних тумора расла у просеку 2% годишње, а стопа морталитета – 2,5% годишње и највећа је у Европи. У исто време у САД, ове стопе су опадале у просеку: инциденција за 0,6% а морталитет за 1,6%.

Геноцидна природа осиромашеног урана

НАТО је коришћењем муниције са ОУ проузроковао значајно, дуготрајно и опасно хемијско и радиоактивно загађење животне средине у нашој земљи. Овим је у појединим рејонима, свесно доведено у питање безбедно живљење становништва, а та опасност ће трајати дужице него

Мерење радиоактивности на простору Косова и Метохије

што је до сада трајала људска цивилизација. У Србији је евидентно повећање болести, чија се појава може довести у узрочно-последичну везу са последицама бомбардовања и применом муниције са осиромашеним ураном.

Земље Европе су све то знале, нису се смеле или нису хтеле томе тада супроставити, а и данас ћуте!?

Професор физике др Даг Рок, бивши мајор америчке војске, директор програма за развој пројектила са ОУ, шеф радиолошке заштите америчке војске, у документима која је 1994. године објавио потврђује да је влада САД била свесна геноцидне природе осиромашеног урана, још од 1943. године. Он на питање, да ли је употреба муниције са ОУ ратни злочин одговара: „Апсолутно, зашто у САД, ви у ничије двориште не бисте могли да баците ни 500 г осиромашеног урана, а да не одете на дуго у затвор. Зашто онда САД и Велика Британија могу да бацају на тоне осиромашеног урана у нечија дворишта, нико не одговарају, одбијају да пруже медицинску помоћ или очисте животну средину“.

И ми, без двоумљења, треба јасно и недвосмислено да кажемо: Употреба муниције са ОУ, као оружја за масовно уништавање, на територији СР Југославије, односно Србије, представљала је повреду основних принципа међународног хуманитарног права и најтеже кривично дело – злочин против човечности, због безмало вечне радиолошке и хемијске контаминације, еколошке катастрофе и њеног утицаја на цивилно становништво у току и вековима после агресије.

Да, то је ратни злочин, јер су плански и без двоумљења на територију СР Југославије (Р. Србије) бацили више десетина тона свог радиоактивног отпада, иако су знали за последице које ће дуготрајно, вековима имати припадници ОС, али и становништво - цивили који не учествују у ратним сукобима, а све своје ратне задатке су могли извршавати конвенционалним средствима из арсенала којим су располагали.

Шта је потребно даље радити

Потребно је што пре дефинисати јединствену државну политику и решеност на свим нивоима да се проблеми због присуства ОУ и других отровних и канцерогених супстанци у животnoj средини Србије, на које се указује, почну организовано реша-

вати, кроз активности које наводимо.

Сачинити национални програм за праћења здравственог стања и дефиниције степена утицаја примене муниције са ОУ и разарања постројења хемијске индустрије на здравље војника, полицајца који су у тим рејонима боравили по разним основама у току и након бомбардовања и становништва које живи поред рејона који су били или су и даље контаминирани.

Обезбедити приоритетно и адекватно лечење оболелих од делованих болести.

Потребно је у склопу преговора који се воде за решавање статуса КиМ, снажно инсистирати на деконтаминацији контаминираних површина на КиМ. Исказивати већи интерес за здравствено стање и заштити становништва које живи на КиМ. То је простор Р. Србије, са кога део водотокова протиче кроз друге делове Србије.

Набавити одговарајућу опрему најновије генерације за праћење присуства ОУ и других штетности у животnoj средини и код популације која је вероватно контаминирана.

Предузимати мере и активности на међународном плану за добијање материјално-финансијске помоћи, учествовање у лечењу и за даље активности везане за проблем ОУ. Изборити се за забрану коришћења и уништење стокова оружја које садржи ОУ. Активно се укључити и подржати иницијативу ОУН о забрани производње, коришћењу и уништењу стокова оружја које садржи ОУ.

Такође је потребно формулисати и предлагати дугорочни програм истраживања и план мултидисциплинарних интернационалних студија овог проблема. У контекстама са заинтересованим земљама које су имале или имају војнике на просторицима СФРЈ и данашње Србије, инсистирати на формирању мешовитих међународних експертских тимова под окриљем ОУН, за израду пројекта и утврђивање контаминације и степена њеног утицаја на здравствено стање војника и цивила, за санацију последица и праћење здравственог стања становништва, али уз обавезу да у њима учествују и наши стручњаци, јер до сада то није био случај.

Тражити пут и начин да се пружи морална и материјална сатисфакција страдалима. Безосећајност и одсуство сваке врсте гриже савести руководства НАТО-а и његових чланица, огледају се у чињеници да до сада ни праве речи извињења због

агресије и њених погубних последица, није прешла преко усана ниједног од њених челника у многобројним контактима наших државних органа са њима. Још мање је вероватно да ће бити спремне да Србији надокнаде штете и учествују у лечењу становништва. У модерној историји има примера да су се „јаке“ државе извиниле својим жртвама због злочина који су им почињени током агресија (Немачка-Израел, Намибија, Русија-Пољска, Француска-Алжир). Шта то спречава САД да се морално издигну и признају да су против Србије повеле и водиле противправни рат и на тај начин стекну кредибилитет за позивање Србије да остави прошлост и да заједно са њима гради нову будућност? Ако њих, можда, спречавају интереси које имају, који су наши интереси да ћутимо и не тражимо одговарајући начин да се то учини?

Пронаћи пут за тражење било које врсте одговорности оних који су одлучили да употребе оружје-муницију са ОУ. Тражити да се утврди врста и степен одговорности оних који су доносили одлуке о употреби ове муниције, јер су знали њене карактеристике и, с тим у вези, последице које могу да изазову код војника и цивилног становништва, посебно оних који не учествују у ратном сукобљавању, те да је то у супротности са међународним конвенцијама, а ратне задатке су могли извршавати и конвенционалним средствима из арсенала којим су располагали.

Непрекидно пратити здравствено стање

Веома важан процес праћења здравственог стања припадника војске и полиције Србије је запао у кризу због проблема „материјално-кадровске природе“ и обустављен је. Тада, 2003. године, констатовано је да су „... код појединаца и чланова њихових породица, уочене неке промене које се могу везати за проблем који се прати, да нема оболелих од очекиваних болести, али да је, с обзиром на дуг латентни период за настанак радијационих озледа, неопходно дуготрајно праћење“. Зашто се онда стало?

Нико на нивоу државе плански и организовано не прати и не анализира здравствено стање становништва, иако је у порасту број оболелих од одређених болести које могу бити у узрочно-последичној вези са употребом муниције са ОУ.

Недостатак финансијских средстава, политичка пристрастност, нити било шта друго, не могу да буде оправдање за небригу о људима који су бранили своју земљу, боравили су или живе у рејонима који су контаминирани ОУ. Њима се мора дати *прави и сигуран одговор и пружити помоћ*, посебно у наредном периоду, када се због све већег протока времена јављају болести чији узрок може бити контаминација са ОУ.

Кулминација активности догодила се расправом у Медија центру „Одбрана“ (Дом ВС), под називом „Чиме су нас бомбардовали 1999. године“, коју је организовао Истраживачки центар за одбрану и безбедност (децембар 2016. године), затим расправом под називом: „Последице НАТО бомбардовања Србије (злоупотреба знања за остваривање ратних и политичких циљева)“, у организацији Друштва физикохемичара Србије и Академијског одбора САНУ „Човек и животна средина“

(фeбруар 2017. године).

Скупови су указали на потребу усвајања јединствене националне стратегије истраживања здравствених ефеката хемијских и радијационих загађења животне средине насталих током агресије НАТО-а. Исказана је потреба да се изврши усмеравање једног дела материјалних и људских ресурса државних институција на проблеме утврђивања последица бомбардовања НАТО-а, кроз спроведену процедуру организовања и усвајања од стране извршних органа власти и прихватање предлога у Народној скупштини Србије.

Формирати неопходне институције

Први корак је формирање међуресорног координационог тела које би функционисало као оперативно тело, а његов превасходни задатак би био праћење дуготрајних последице по животну средину и здравље грађана Србије у периоду од почетка агресије НАТО-а до потпуног опоравка угрожених екосистема. Координационо тело би требало да дефинише и предложи превентивне, организационе и образовне мере.

Од превентивних мера се на првом месту ставља стална контрола здравља војника и полицајаца, који су у току агресије НАТО-а учествовали у санацији насталих штета. У посебан програм здравствене заштите би се ставило становништво, које по оценама експерата живи на најугроженијим деловима територије Србије после бомбардовања НАТО-а.

У оквиру организационих мера требало би да се у најкраћем могућем року оснује национална лабораторија за одређивање канцерогених материја у свим сегментима животне средине са сектором за истраживање радиоактивне контаминације, сектором за истраживање хемијске контаминације, центром за обраду података и утврђивање последица и службом за правно-економске послове. Рад лабораторије би био у надлежности изабраног координационог тела, а у оквиру једне од постојећих агенција министарства. У саставу националне лабораторије ушли би постојећи одговарајући лабораторијски капацитети стационарних и покретних лабораторија, уз доорганизацију нових према потребама.

Образовне мере би обухватиле све узрасте у постојећем школском систему. Претходно треба на семинарима проширити ниво знања наставног особља о опасностима које још увек постоје на нашим просторима (повећана радиоактивност, заостала неексплодирана муниција, трагови опасних материја после експлозија и слично).

Крајем прошле године делегација Иницијативног одбора имала је два састанка са министрима Гораном Триваном, Александром Вулином и Златибором Лончаром. Тада су пружена уверења да ће се у овој години проблем наћи на седници Владе Србије.

Књиге *Осиромашени уранијум, методе детекције, санирање непосредних ефеката и превенција касних последица и Злочин у рату - геноцид у миру* су шире сведочанство о трагедији која нас је задесила и упозорење на сталне обавезе.

Добрица Ћосић о агресији НАТО-а на Србију

СЕЋАЊЕ НА ВРЕМЕ ЗМИЈА И МОРАЛНИХ БОГАЉА

Стратегија Запада била је да се Србија оцрни као друштво, држава и народ. Сва расположива средства притиска је моћни Запад употребио: економске и друштвене санкције, политичку изолацију, материјално сиромашење, медијску сатанизацију Срба, стална оптуживања за одсуство демократског поретка, за наводно угњетавања албанске мањине на Косову и Метохији, потом и НАТО бомбардовање, суд у Хагу... Било је питање само до које границе српски народ може да издржи тај страховити притисак на своје постојање.

Пише Зоран Аврамовић, извор – Печат

То што су српски народ и грађани Србије бомбардовани 1999. године део је западне политике према нашој држави. Шта је био циљ Запада и Америке у политици према Србима и СР Југославији? Према свим оствареним политичким акцијама Запада пре и после 1999. године, јасно је да је основни циљ политике влада ЕУ и Америке да територијално измести српски народ из Хрватске, да Срби по сваку цену остану у БиХ, да измести српски народ из Косова и Метохије, и да га преда Албанцима, да војнополитички ослаби српску државу, да друштвени поредак уподоби западним моделима. Пахљива анализа њихове идеологије и практичне политике у односу према Србима, показује да се без прекида цепка српско национално биће и простор на коме он живи, као и да се непрестано урушавају друштвени услови колективног и појединачног живота. Да би остварио тај циљ, Запад је користио сва средства против „режима“ у Србији не би ли га придобио за свој концепт решавања балканског проблема.

Адресирање одговорности

Стратегија Запада била је да се Србија оцрни као друштво, држава и народ. Сва расположива средства притиска је моћни Запад употребио: економске и друштвене санкције, политичку изолацију, материјално сиромашење, медијску сатанизацију Срба, стална оптуживања за одсуство демократског поретка, за наводно угњетавања албанске мањине на Косову и Метохији, НАТО бомбардовање, суду Хагу... Било је питање само до које границе српски народ може да издржи тај страховити притисак на своје постојање.

Вратимо се на почетно питање: каква је политичка природа НАТО држава и влада? Нема једнозначног и прецизног одговора. Ми живимо у свету у коме се губе конзистентне политике. (Треба само видети које су све партије подржавале у тим државама бомбардовање Срба.) Има добрих аргумената да се о политичком поретку Запада изричу не глобалне оцене, већ само у односу на његова конкретна, појединачна понашања или према начину на који решава неки значајан проблем. Са тог становишта, западне демократије су 1999. године биле у колосеку демократије (према Чешкој, на

пример), али тоталитарне (према Србији), док се у унутрашњој политици мешају комунисти и конзервативци, десница и левица, либерали и социјалисти тако да се ускоро неће распознавати политичке идеологије. Другим речима, Срби су имали аргументе да ове системе владавине именују као тоталитарне, док други народи и државе у Европи нису могли тако да мисле. Ако оставимо ове практичне разлике у вишеслојном деловању западних демократија, нећемо моћи да нађемо име за, досад у историји незабележено, бомбардовање једне државе. А зашто је дошло до моралног банкротства западних демократија, зашто та политика губи свој идентитет и зашто је пао квалитет политичара, чињенице су поводом којих тек треба трагати за одговором. Они који озбиљно мисле о политичким стварима добро знају да ниједан догађај није „пао с неба“, ниједна државна одлука није донесена без дуже или краће припреме. А поготово агресија на другу суверену државу. Неки домаћи и инострани аналитичари, труде се да бомбардерски напад на СРЈ (Србију и Црну Гору) објасне изоловано од политике која је довела до одлуке да се 1999. године нападне Србија, да ову агресију одвоје од последица које је произвела и да тако без почетка и наставка, замагле цео историјски догађај са избегавањем питања одговорности НАТО-а и окривљавањем тадашње државне власти у Србији. Али ова политичка магла се лако развејава. Има више материјалних доказа за адресирање одговорности за ову трагедију која је задесила Србију. Добрица Ћосић у својим записима (Време змија или мали светски рат против Србије) из 1999. године, као и у Личној историји једног доба (свеска 4) сведочи о чињеници да је НАТО напад на Србију планиран давно пре 1999. године. Ево само неколико чињеница.

Гинтер Кробој, помоћник немачког шефа дипломатије Клауса Кинкела, долази у тајну посету Ћосићу са поруком, односно „ултимативним захтевом да се Косову да специјални статус и испуњење албанских захтева у домену људских права“ (ЛИЈД, 15. 11. 1992). Нешто слично је тражио и француски шеф дипломатије Ролан Дима.

Упркос свим политичким и националним чињеницама. Ћосић записује да је 1993. го-

Добрица Ћосић у својим записима (Време змија) или Мали светски рат против Србије) из 1999. године, као и у Личној историји једног доба (свеска 4) сведочи о чињеници да је НАТО напад на Србију планиран давно пре 1999. године

дине Бил Клинтон послао претеће писмо Слободану Милошевићу у коме каже: „У случају сукоба на Косову који би био изазван са српске стране, САД ће бити спремне да пошаљу војне снаге на Косово и у Србију”.

Ћосић коментарише: Чудовишна и заиста америчка идеја. Сила, новац, незнање. Америка је спремна да ратује против Србије због њене „агресије на Косово! (ЛИЈД, 3. март 1993).

Група америчких конгресмена на челу са Елиотом Ингелом боравила је на Косову 13. 4. 1993. године и обећала лидерима албанских партија помоћ САД у остваривању циљева „Републике Косова”.

Из времена његове председничке дужности, један разговор у Женеви са Сајрусом Венсом и лордом Дејвидом Овеном је посебно политички занимљив. Они су посредници у разговорима о заустављању рата у БиХ, преговара се са зараћеним странама, притисци су велики. Усред тих разговора Овен и Венс позивају Ћосића на вечеру која започиње њиховим захтевом да им Ћосић саопшти своје ставове о Косову и српско-албанским односима! Обојица саопштавају Ћосићу да ЕУ и Америка нису спремне за поделу Косова, а Ћосићу предлажу да ћути пет година о подели Косова (ЛИЈД, 5.1.1993). Дакле, већ у то време могла се наслутити западна скривена мисао о политици према КиМ, заправо припрема 1999. године: 1) писмо Кингела, 2) Клинтона, 3) испитивање ставова о Косову усред рата у БиХ, 4) долазак америчких конгресмена на КиМ. А где су тек друга упозорења и наговештаји операције Рачак а НАТО агресије?

Ове претње и захтеви упућени Србији догађају се 1992. и 1993. године. Далеко је 1999. година. Међутим, НАТО увежбава своје пројектиле на Србима „преко Дрине”. НАТО је припрему за Косово одрадио у Републици Српској и Републици Српској Крајини. Изведена су три напада на српске положаје. Прве бомбе НАТО је бацито на Србе 11.

4. 1994. у БиХ. Било је то у околини Горажда. Други пут НАТО бомбардује Србе у Хрватској 21. 11. 1994. године, тачније 41 летелицом гађају аеродром Удбине и радарски систем на Петровој гори. Трећи пут НАТО бомбе падају на Пале, 25. 5. 1995. године.

После четворогодишње паузе и одмора НАТО креће у планирано тродневно бомбардовање Србије (СРЈ), а испало је непланирано двоипомесечно бомбардовање свакодневно (и неколико дана Црне Горе). Историјска година за српски народ, посебно Републику Србију, 1999. сабијена је у једну књигу Добрице Ћосића „Време змија”. Зашто „Време змија”? У време када је НАТО засипао бомбама Србију из земље су излазиле змије. Од 24. марта до 10. јуна 1999. године, дан и ноћ.

Одмах пошто су пале прве бомбе, Ћосић објављује текст „Опстанак нас приморав на најтежи патриотизам” („Недељни телеграф”, 31. 3. 1999) у коме напад НАТО армије дефинише као геноцидни рат из кога ће „као политички и морални богаљи изаћи агресори”.

Ћосић бележи сваки дан бомбардовања. Инвентарише рушење и убијање у градовима широм Србије. Описује натовски палез и смрт, али и сналажење своје и других породица. На улицама људи се понашају солидарно, помажу другима ако могу, брига за материјалне потребе је разумљива, а повезаност личне, породичне и националне судбине је очигледна. Страх од бомби је разумљив. Траже се закони и све је у знаку борбе за опстанак. Није ова књига само дневник НАТО бомбардовања. Ћосић политички мисли о овом догађају, описује своје политичке разговоре са људима из иностранства, нашим интелектуалцима, одговора на питања страних новинара, пише за неколико европских листова о Косову и Србији.

Фашистички и етнорасистички чин

Ћосић је без трунке колебања у ставу: НАТО агресија на Србију је један антицивизацијски, тоталитарни, фашистички, етнорасистички чин 19 држава ЕУ и Америке. „Сатанизацију Срба Запад припрема читаву деценију”. То је „тотални рат против Србије”. Амерички и европски демократизам шири лицемерје, служи се организованим лагањем, и завршава се у nihilizmu. Фашистичке и нацистичке вође су изражавале бес и жестину према онима које су уништавали. А шефови НАТО држава су рационални, „мирни, чак осмехнути”.

Зашто се Запад и САД одлучују да бомбардују Србију? Зато да би се спречила „хуманитарна катастрофа” и „етничко чишћење Албанаца на Косову”. Да би се тобоже заштитила албанска национална мањина? Не. Ради се о томе да се отме силом један део територије Републике Србије и да се Срби као народ демонизују и варваризују. А да се фактички заштити оружана побуна Албанаца на КиМ.

Ћосић најштририм речима критикује НАТО агресију на Србију, али није штедео ни власт Слободана Милошевића, као и деловање опозиције (Шешеља и Драшковића).

Истовремено он критикује београдске интелектуалце који под покровитељством Америке и ЕУ штите Албанце као што су штитили Хрвате, муслимане и повезује такво понашање са зарадом, кукавичлуком и одсуством основне националне солидарности.

На питање шта се догађа овог пролећа на Србијом, он тачно констатује да су се значења устаљених појмова темељно променила: „Рат није рат; суверена држава више није суверена; ултиматум није ултиматум већ споразум; окупација није окупација него чување мира... А за новим речима и појмовима наступа и нова реалност” (4. 6. 1999).

Херојство Срба

Како време одмиче, херојство Срба расте. Мало који народ би пружио отпор НАТО сили! И није српска војска изгубила рат. Милошевић је морао да пристане на повлачење војске и полиције са КиМ тек пошто је НАТО почео да уништава електричну енергију. Агресија је окончана политичким споразумом и Резолуцијом УН 1244. А зар је Србија одговорна што остали делови споразума нису испоштовани (1000 војника на границама, повратак насељених...).

НАТО агресија на Србију је велики историјско-политички догађај за Европу, свет и Србе. Остаје чињеница да ће за српску националну свест овај догађај бити памћен као Косовски бој. Тако нешто народ памти и нема силе да се то спречи, поготово не фразом „окренимо се будућности”. НАТО је уписан у српску историју као савезник непријатељских снага у разбијању српске државе и отимања КиМ.

Историја је „произвела” нову чињеницу: Албанци на Косову и Метохији противуставно су прогласили независност 17. фебруара 2008. а неке државе (претежно из Европске уније и САД) признале су српску покрајину као независну државу. Та војна и правна агресија према Републици Србији није имала никаквог основа у међународном праву већ у политичкој вољи западног дела „међународне заједнице”. Створено је једно анемично стање са далекосежним последицама. А почело је ово змијско клупко да се одмотава у време СР Југославије.

Стратешки пут

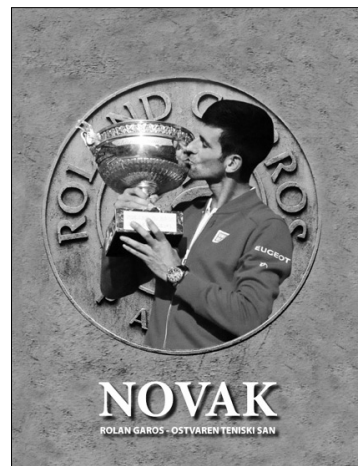
Међутим, Косово и Метохија ће још дуги низ година и деценија бити нерешено питање за све оне који хоће да га отму из уставноправног састава Републике Србије. У таквим околностима Србија и српски народ требало би да се припреме на деловање дугог трајања. Искуство је показало да само чврст став у одбрани сопствених националних интереса може да принуди иностране освајаче КиМ да промене своју политику према овој покрајини. То значи да све кључне установе и организације државе, цркве, медија, образовања и патриотских интелектуалаца морају да рачунају на мудру борбу за Косово и Метохију на дужу стазу. За правни статус КиМ и повратак становништва протераног са КиМ.

Стратешки пут деловања Србије у одбрани КиМ треба да се концентрише на исправљање колосалне неправде и безакоња држава и влада које су учествовале у бомбардовању. Оне би најбоље учиниле да у складу са идејом међудржавне правичности коригују своју политику према Србији и да оставе Србе и косовске Албанце да налазе стабилни договор о својим колективним интересима. Зашто би Србија пристала да поправља рушевине државне зграде када то треба да учини рушитељ? А то је основни разлог да се на организован начин ангажују сви они јавни делатници који могу да помогну у борби за правду Србије у чијем је средшту Косово и Метохија.

Представљена фотомонографија
посвећена Новаку Ђоковићу

ОСТВАРЕНИ ТЕНИСКИ И ИЗДАВАЧКИ САН

Ако је освајањем Роланг Гароса Новак Ђоковић остварио свој тениски сан, што је записано и у наслову књиге, онда је и потпуковник у пензији Јован Мирчески овом књигом остварио животни сан, објединивши у фотомонографији троструку улогу: врсног фоторепортера, новинара и издавача.

Насловна страна књиге
о Новаку Ђоковићу

Јован Мирчески захвалио је свима који су му помогли у стварању монографије

У клубу „Новак“ Спортског центра Милан Гале Мушкатировић у Београду, у присуству угледних личности нашег спорта и спортских новинара, средином априла представљена је фотомонографија Јована Мирческиг „Новак Ролан Гарос – Остварен тениски сан“.

Сусрет је пригодним речима отворио водитељ Бранислав Пралица, говорећи о нашем сјајном спортисти и, посебно, о аутору књиге, која у слици и речи казује о спортским успесима Новака Ђоковића на престижном париском турниру и његовом походу ка најпрестижнијем трофеју који је трајао пуну деценију, до судбоносне 2016. године када се пехар нашао у Новаковим рукама.

Присутнима се обратио и пуковник у пензији Станоје Јовановић. Говорећи о вредностима фотомонографије, посебно о изврсним фотографијама које чине избор из збирке са више од 20.000 овековечених снимака нашег тениског аса, његових најближих, публике, тениских терена и окружења, своје излагање је закључио речима: „Ако је освајањем Роланг Гароса Новак Ђоковић остварио свој тениски сан, што је записано и у наслову књиге, онда је и потпуковник у пензији Јован Мирчески овом књигом остварио животни сан, објединивши у фотомонографији троструку улогу: врсног фоторепортера, новинара и издавача.“

Аутор, Јован Мирчески, подробно је говорио о пријатељској сарадњи са нашим

ЉУДИ И БРОЈКЕ

Репрезентативна фотомонографија Јована Мирческиг штампана је у тиражу од 1000 примерака, на српском, енглеском и француском језику. Обухвата 435 фотографија објављених на 138 страна великог формата. Обогаћена је карикатурама Миленка Косановића, технички је уредио Звонко Буљовчић, уз језичку редакцију Јудите Планкош.

тениским асом, о најпрестижнијим спортским такмичењима којима је присуствовао - од Аустралије, преко Париза, до Лондона - о искушењима која су пратила стварање фотомонографије, сналажењу и снимању и догађаја на којима снимање није дозвољено, о људима који су му пружили драгоцену помоћ у припреми књиге, међу којима су и војни новинари и публицисти Станоје Јовановић и Звонимир Пешић, о будућим издавачким плановима, посебно издвајајући фотомонографију о нашем другом великану тениског спорта у дублу – Ненаду Зимоњићу.

Учесници промоције обишли су и спомен собу у којој је изложена велика збирка трофеја Новака Ђоковића са највећих светских тениских такмичења.

С. Ј.

ПОТЕКАО ИЗ ВОЈНОГ НОВИНАРСТВА

Прве новинарске кораке Јован Мирчески је начинио у војном новинарству, у недељном илустрованом листу „Фронт“. Последњих десет година камером „Никон“ ревносно прати наступе Новака Ђоковића. Како је записао спортски новинар из Барселоне Владимир Станковић, „...пација им је иста – тенис. Новак га игра са страшћу, исто као што га Јован слика. Када се те две страсти споје, „из немогућег дубла“ настаје могућа и врло вредна књига, дивна фотомонографија о Новаковом десетогодишњем путу ка последњем освојеном Гренд слем турниру на Роланг Гаросу“.

Мирчески је имао 17 самосталних изложби спортских фотографија. Излагао је у Београду, Нишу, Новом Саду, Суботици, Сомбору, Будимпешти, Бечу, Паризу, Бања Луци, Охриду... Снимао је фудбал, кошарку, Формулу 1 и, највише, тенис. Добио је признање Удружења спортских новинара Србије за „Камеру године“ и Удружења новинара Србије за најбоље објављене спортске фотографије 2015. године. Сарадник је бројних редакција и агенција.

ОКУПЉАЊЕ 12.КЛАСЕ СЊПШ

Обавештавају се бивши питомци Санитетске средње војне школе који су школовање завршили у Новом Саду 1968. године, као 12. класа Санитетске подофицирске школе, генерација 1965.-1968, да ће окупљање класића поводом прославе 50. годишњице завршетка школовања бити 9. јуна у 11.00 часова 2018. године у Новом Саду, у Клубу ВС на Београдском кеју.

За ближа обавештења, контакт телефони: Чедомир Лечић – 0638585771, Тихомир Николић – 0641352826 и Владимир Фујто – 0655622248

ОДБОР ЗА ПРОСЛАВУ

Изборни скуп у пожаревачкој организацији УВПС

ЈЕДИНСТВОМ ДО РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЦИЉЕВА

Седница изборне Скупштине општинске организације Пожаревац била је веома посећена, а одржана је 15. априла у тамошњем Дому културе. Извештај о раду поднео је председник ОпОд Драгутин Страхињић.

Пре подношења извештаја приказан је филм, којим је дочарано све оно што су војни пензионери Пожаревца радили током четири године. Филм је урађен у сопственој режији, што говори о одговорном приступу руководства пожаревачког УВПС да на савремени начин региструје и у пуном светлу представи разгранате активности.

– У протеклом периоду тежиште рада ГРО УВП града Пожаревца било је на пружању помоћи војним пензионерима у вези са поднетим тужбама за закинути део пензије, у организацији трибина поводом агресије НАТО-а, у осмишљавању и реализацији излета и забава, у обиласку болесних и немоћних војних пензионера и друго. Веома успешно смо организовали и спровели реализацију тужбених захтева у вези са усклађивањем пензија за период од 2004–2007 и од 2008. до 2015. године, рекао је Страхињић.

Пожаревачка организација, захваљујући агилном руководству, успела је да обезбеди наступ Естрадног оркестра Уметничког ансамбла МО „Станислав Бинички“, којем су присуствовали и грађани.

Сарадња са локалном самоуправом може да послужи као пример за углед, јер се организацији војних пензионера у Пожаревцу придаје велики значај, што се може закључити и на основу финансирања активности удружења.

Времешни и војни пензионери нарушеног здравља знају добро да ће их у њиховим домовима посетити млађе колеге, да ће им донети „Војни ветеран“ и обавестити их о свему значајном што се догађа у организацији, нарочито о остваривању закинутих права.

Пожаревачка организација се може издвојити и по изузетно доброј организацији излета и посетама местима где се стварала наша национална историја. Организују и дружења са, како они кажу, братским организацијама из Бања Луке, Чачка, Краљева и Новог Сада. Зарад бољег информисања чланова формирана је и посебна страница на Фејсбуку, путем које се војни пензионери Пожаревца обавештавају о свему значајном.

Добром раду и укупној атмосфери у организацији доприноси и Актив жена УВПС који је веома предузимљив у сфери културно-забавних активности и излета. Актив је учинио и то да се углед војних пензионера подигне на ниво какав заслужује. Мада пожаревачка организација војних пензионера нема велики број чланова, успела је, између осталог, да организује летовање у Грчкој и Црној Гори.

Када је реч о војном здравству, осигурањима из редова пензионера нису задовољни услуга-

ма, од честих одсуствовања лекара до нефункционисања стоматолошке службе, па моле надлежне да предузму одговарајуће кораке јер је здравље људи од свега важније. Дуго траје и хронични недостатак лекова, па ако се уз бок те чињенице стави податак да је Пожаревац од Београда удаљен свега 80 километара, онда је јасно да треба учинити све да војно здравство постане доступније и ефикасније.

Укупно 37 војних пензионера у Пожаревцу чека да реши своје стамбено питање. Тренутна ситуација с тим у вези је неповољна, али се очекује да ће изградњом 30.000 стамбених јединица у режији државе, тај проблем бити превазиђен.

Пожаревачки војни пензионери апелују да се што пре укине закон којим су драстично смањене пензије јер је живот постао неиздржив.

Услед мале чланарине и релативно малог броја војних пензионера, средства за програмске активности су недовољна, па се за сада

Пожаревачки војни пензионери захтевају да се хитно укине закон о смањењу војних пензија

намирају захваљујући донацијама.

На седници Скупштине истакнута је добра сарадња са Командом пожаревачког гарнизона.

Током одвијања седнице Скупштине било је и дисонантних тонова у редовима чланова, али су путем дискусија и давања додатних информација проблеми превазиђени.

У име Главног одбора Скупштине УВПС скуп се обратио председник Комисије за сарадњу са другим организацијама и председник Издавачког савета листа „Војни ветеран“ Симеон Туманов који је из прве руке обавестио присутне чиме се све тренутно бави руководство војнопензионерске организације и шта у погледу враћања урушених права могу да очекују. Излагање Туманова била је и својеврсна инструкција како треба радити да би се испуниле све статутарне обавезе и удовољило интересовању и потребама војних пензионера.

На крају седнице предложени су делегати за Скупштину и Главни одбор УВПС, а изабран је нови Градски одбор, на чијем ће челу и у наредном периоду бити мр Драгутин Страхињић. Он је у завршној беседи позвао чланове на пуно јединство, међусобно испомагање и рад, како би се постигли утврђени циљеви и задаци. За организацију нема пречег посла од заштите интереса војнопензионерске популације и достојанства.

З. П.

У Крушевцу обележен Дан Војске Србије

ДЕФИЛЕ И ПРИКАЗ
НАОРУЖАЊА

На Тргу косовских јунака у Крушевцу 23. априла обележен је Дан Војске Србије, уз свечани дефиле јединица и тактичко-технички збор припадника Гарнизона Крушевац.

Најпре је положено цвеће на Споменик косовским јунацима. Венце су положили припадници Војске Србије са командантом Гарнизона Крушевац пуковником Сретеном Зафировићем на челу, у име Града – председник Скупштине Живојин Милорадовић и заменик градоначелника Весна Лазаревић и испред Расинског управног округа – начелник Бранислав Весић.

Од јединица Војске Србије у строју су се налазили припадници Команде за развој Расинске бригаде, Центара за обуку логистике и Центара АБХО из састава Команде за обуку и 246. батаљона АБХО из састава Копнене војске.

Поред припадника Војске Србије из гарнизона Крушевац, свечаности су присуствовали органи локалне самоуправе, привредних и културних друштава, представници Удружења, војних пензионера, СУБНОР-а, РВС, српске православне цркве, породице погинулих припадника Војске Србије, бројни гости и званице, а испред претпостављене команде, начелник Штаба Команде за обуку бригадни генерал Дејан Јанковић. Функција команданта свечаности поверена је мајору Бобану Радосављевићу.

Свечаност је почела децом и предајом рапорта генералу Дејану Јанковићу.

Скupu се затим обратио командант Гарнизона Крушевац, пуковник Сретен Зафировић. „Прослава Дана Војске Србије потврђује да негујемо најсветлије традиције наше Војске, да памтимо и ценимо жртве свих оних који су дали своје животе за слободу и част отаџбине. Овом свечаношћу желимо да пошаљемо јасну слику јединства народа и Војске и подршке свих вас нама војницима за изазове који су пред нама у наредном периоду“...

За изузетну сарадњу, Гарнизон Крушевац доделио је Плакету Граду, коју је примила заменик градоначелника Весна Лазаревић.

Потом је спроведен дефиле постројених јединица. На Тргу косовских јунака, на 17 радних тачака, организован је тактичко-технички збор, где је приказан део наоружања и опреме Војске Србије, а КУД „14. октобар“ и етно ансамбл „Лазарице“ извели су погодан програм.

Мр А. Симоновски

Ветерани у Команди КоВ

Посета Ветерана војнообавештајне службе Нишу

НА ИЗВОРИШТУ РОДОЉУБЉА

У складу са планом сарадње Министарства одбране и Војске Србије са удружењем Ветерани војнообавештајне службе Србије, 28 чланова Удружења 16. априла реализовала је посету Команди Копнене војске у Нишу и 63. падобранском батаљону Специјалне бригаде Војске Србије.

У оквиру посете Команди Копнене војске, делегацију Удружења дочекао је генерал-потпуковник Милосав Симовић, командант КоВ са сарадницима. Тежиште посете је било на обиласку Спомен-собе. Циљ реализације овог пројекта био је да се жртве у вековној историји Србије отргну од заборава, а младе генерације васпитавају на светлим примерима предака и правим вредностима живота.

У поставци у згради Команде КоВ на неколико нивоа-спратова, чланови Удружења имали су прилику да доживе вишевековну историју Србије. Кроз све делове те историје генерал Симовић је зналачки водио и давао објашњења са уверењем да ће свако ко види ову поставку на крају више волети

своју земљу.

На крају посете размењени су поклон-сувенири, а у Књизи Спомен-собе остало је записано: „Убијали су нас кроз време постојања и отимали нам наше. Сви репо. Бранили смо и страдали. Јуначки. Духовни храмови и гусле сачуваше део памћења. Заувек. Овде у Нишу, у команди земаљске војске, српски војници уступише места онима који су бранили и земљу и небо, и децу и немоћне, и част и веру. И сачуваше. Овде у Ниш, у команду земаљске војске, треба да дођу и они који би још да убијају и отимају. Да виде ко смо и колико нас има. Кроз векове. Овде у команду земаљске и небеске војске, која постаде и духовни храм, морали би да дођу они који долазе, да виде и схвате шта су наследили. Да би проследили. На многаја љета.”

О намени, задацима, селекцији падобранаца и обуци у батаљону говорио је потпуковник Бобан Георгијев. Током посете Спомен-соби јединице, испред које се налази биста потпуковника Горана Остојића, леген-

дарног начелника Штаба 63. падбр, који је херојски погинуо 1998. године, приказан је историјски развој 63. падобранске бригаде и батаљона, а ветерани су имали прилику да виде мноштво фотографија и експоната који су део историје те јединице.

Делегација Удружења је потом је положила венац код Споменика погинулим припадницима 63. падобранске бригаде и 63. падобранског батаљона, а организовано је и заједничко фотографисање.

У хангару бригаде приказан је простор за обуку падобранаца, где су млађи инструктори демонстрирали поступке код ванредног отварања помоћног падобрана. У делу за испитивање падобрана, приказан је уређај за проверу пропусности куполе-платна падобрана, а и анероидни уређај за аутоматско отварање падобрана.

На тактичко-техничком збору приказани су наоружање и опрема који се користе у јединици: падобрани, лично и стрељачко наоружање, наоружање за противоклопну и противпешадијску борбу, средства везе, а и опрема за верање у недовољно приступачним теренима.

Посета Нишу је била веома успешна. Домаћини су уложили велики труд и напор у припреми и реализацији посете.

А. Лалић

Шестоаприлске комеморације

ПОЧАСТ ПИЛОТИМА ШЕСТОГ ПУКА

Поводом шестоаприлских комеморација у Иригу су представници Општине Ириг, Команде РВ и ПВО и 204. ваздухопловне бригаде и чланови Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије положили венце испред спомен-плоче пилотима Шестог ловачког пука који је у Априлском рату 1941. године са ратног аеродрома Крушедол бранио Београд од немачких ваздушних напада. После полагање венаца, у Српској читаоници у Иригу, најстаријој у Србији, представљена је монографија „Ваздухопловни школски центар Краљево 1947-2017“, аутора Франје Фаби-

јанеца, пуковника у пензији, коју је објавило УПВЛПС прошле године поводом 70. годишњице ВШЦ Краљево.

Опште је расположење да се манифестација настави и прошири наредних година. На тај начин се повезује узвишено херојско дело пилота Шестог ловачког пука који су

ноћ пред Шестоаприлски рат провели у манастиру Крушедол у близини Ирига и једног од духовних центара српског народа - Српске читаонице у Иригу. Тако херојска дела авијатичара добијају још дубљу епску димензију.

З. Грујић

Запис из Црне Горе

У КОВНИЦИ НОВЦА

Поводом Дана Централне банке Црне Горе, директорица Музеја новца из Цетиња Бојана Шупељак, позвала је војне пензионере да увеличају свечаност. Њих двадесет са председником Удружења Павлом Бандовићем, лијепо одевених за ову прилику стигло је на Цетиње.

После дочека госте кустос води редом. Показује и објашњава о валутама у Црној Гори, од Његошевских до данашњих дана. Имало се што видјети: стари новац – турски, аустроугарски, руски, њемачки, италијански али и црногорски перпер. Слиједи новац Краљевине Југославије, СФРЈ и СРЈ.

Пажњу је изазвала повећа кованница новца. Како рече кустос, она је словачке производње, а склопљена је у Аустрији. Слиједи филм „Зле паре“, који су посјетиоци пажљиво одгледали. У музеју су фотографисали сваког појединца, уградили им фотографију у папирно новчаницу од 50 перпера и поклонили.

У знак пажње за сарадњу и његовање историјских вриједности Црне Горе, војни пензионери даривали су директорицу музеја Бојану Шупељак Зборником војних пен-

зионера Црне Горе и Захвалницом са пригодним текстом. На крају опроштај и захвалност особљу музеја.

Војни пензионери су потом искористили сунчани прољетњи дан да разгледају Цетиње а затим су пошли до Белведера. Мало историјата овог мјеста и догађај из 1941, да

се не заборави. Освежење кафом, којом чашицом и уживање у љепоти природе која оком досеже са овог видиковца долином Црнојевића ријеке, преко Скадарског језера све до града Скадра.

Радивоје Здравковић

Обележено 19 година од почетка бомбардовања НАТО-а

НЕ СМЕМО ДА ЗАБОРАВИМО

Удружење војних пензионера Србије Гр. Ор. Сомбор положила је венац на споменик жртвама агресије НАТО. На сомборски аеродром авијација НАТО-а је дејствовала 16 пута, са 196 бомби, тако да је инфраструктура у потпуности разрушена.

Тада је живот на олтар отаџбине положио заставник Радован Медић. Не може се заборавити чињеница да је та агресија однела много живота. Хришћански је праштати и ми можемо да опростимо али не смемо никада да заборавимо. Да се увек сетимо невиних жртва који су свој живот дали за слободу. Нека им је вечна слава и хвала.

С. Дринић

Обележавање агресије НАТО-а на СРЈ

СЈЕЋАЊЕ НА НЕВИНЕ ЖРТВЕ

Душан Стајић из Земун Поља код Београда, отац прве жртве НАТО зликоваца и ове године дошао је са родбином у Даниловград, да положи вијенац на споменик сину јединцу Саши и његовим друговима невино страдалим у цвијету младости у касарни „Милован Шарановић“ у Даниловграду.

Породицу Стајић примио је председник Удружења војних пензионера Павле Бандовић са Радивојем Здравковићем и Жељком Жегарцем који су тада били старешине 326. артиље-

ријско-ракетне бригаде у којој је млађани Саша служио војни рок.

Пријем искрен, војнички, болан због страдања Саше Стајића и рањавања Ивана Цолића и Ђорђа Галетина.

Слиједи разговор, сјећање траје, сузе навиру, жртве не могу и не смију бити заборављене.

Радивоје Здравковић говорио је о овом злочиначком недјелу које траје и пише о томе. Двадесет трећег марта ове године одржано је пјесничко вече посвећено 19-годишњици нарта-

ја злочинаца на СРЈ. Своје књижевне радове, поред бројних пјесника, казивали су луковници Павле Бандовић и Радивоје Здравковић. Бандовић је покло-

нио Душану Зборник војних пензионера Црне Горе, а Здравковић чланак који је читао на књижевној вечери посвећен страдању Саше Стајића.

Р. З.

Седница изборне Скупштине организације у Врању

НИСКА УСПЕХА РАДОМ ЗАВРЕЂЕНА

У Дому ВС у Врању 18. априла одржана је седница изборне Скупштине градске организације УВПС. Отварајући скуп в. д. председника ГрОд УВПС Врање Будимир Стриковић поздравио је госте: председника Удружења Љубомира Драгањца, представника 4. бригаде КоВ потпуковника Љубишу Трајковића, председника СУБНОР-а Врања Стевана Младеновића, председницу цивилних пензионера Врања Мирославу Трајковић и в. д. начелнице Дома ВС Цвету Стриковић.

У извештају о раду, на самом почетку, стоји да су војни пензионери највише погођени економском кризом, да ни после три и по године пензије нису враћене на ранији ниво да још увек нема најава када ће се то догодити.

Минули период у раду организације у Врању одвијао се у сталном настојању и предузимању мера на побољшању статусног и материјалног положаја војних пензионера. На другом месту лествице приоритета били су обиласци оболелих и остарелих чланова. Следе свестрана акција у обезбеђењу помоћи људима у поплављеним подручјима Србије и многе друге активности.

Мало је организација УВПС који имају до те мере развијену сарадњу са Војском Србије као пензионери Врања са 4. бригадом КоВ. Познато је да је први командант те јединице генерала Милосав Симиновић форсирао сарадњу са колегама у пензији. Таква пракса је настављена у време генерала Зорана Лубуре, а и садашњи командант Слободан Стопа чини све да се сарадња одржи на ранијем нивоу, а у неким деловима и унапред.

Када је већ о сарадњи реч, свакако треба подвући да војни пензионери спроводе заједничке активности са локалном самоуправом, члановима СУБНОР-а, Удружењем пензионера Врања и Радио-телевизијом Врање.

– Свих ових година Општински одбор и Скупштина су радили у складу са Статутом УВПС, годишњим плановима, актима добијеним од центра-

Сложни и јединствени у акцијама УВПС

ле УВПС и новонасталим догађајима. На састанцима смо анализирали рад у претходном периоду и дефинисали задатке за наредни период. Свима је наша канцеларија у Дому војске била доступна за објашњења и помоћ. Непрекидно се радило на јачању удружења, бројчано и организацијски. Присуствовали смо манифестацијама обележавања историјских догађаја у граду и околини. Све што смо радили у протекле четири године имало је само један циљ – да у складу са могућностима, свима помогнемо, казао је Будимир Стриковић.

О снази и могућностима организације у Врању најбоље говори чињеница да је обележавања 150 година од увођења војних пензија у Србији и Дана удружења организовано управо у Врању, уз учешће представника војних пензионера из свих крајева Србије и пет иностраних делегација. Сматра се да је да су војни пензионери Врања тада осветлили образ своје организације и града Врања.

Организација војних пензионера у Врању покренула је иницијативе да се и онима који нису у активној служби доделе спомен-медаље за учешће у одбрани земље 1999. године. Управа за стандард, традицију и ветеране препознала је оправданост предлога и покренула процедуру да се иницијатива преточи у прописе. У Министарству одбране је акција подржана и одређено је да се у наредне три године обезбеди потребан број медаља, те да се на погодан начин уруче подофицирима и официрима који су учествовали у одбрамбеним дејствима, бранећи државу и народ. На тај начин ће бити превазиђена неправда.

На седници Скупштине било је речи и о војном здравству. За разлику од многих других средина,

ју активности везане за информисање чланова јер се појављују нова минорна удружења која су врло активна на друштвеним мрежама а програм им се искључиво огледа у нападима на руководство УВПС (задовољавајући личне сујете и неостварене амбиције током рада и сада).

Дискусији се прикључио потпредседник МО Небојша Живковић, наводећи пример члана УВПС који је прешао у Удружење железничара, правдајући тај потез јефтинијим и више пута организованим дружењима и излетима, али није могао да одговори на питање зашто није ишао на излете у организацији Градског одбора сваке године најмање четири пута по цени превоза не већој од 600 динара.

Након спроведеног гласања изабрано је ново руководство са Ивановом Милошевићем на челу. За потпредседника је изгласан Небојша Живковић, а за чланове месног одбора Дејан Смиљковић, Срба Бојковић и Драго Вуковић. За делегате у Скупштини Градске организације, поред наведених, изабрани су и Славиша Павловић, Новица Цветковић, Миланка Младеновић и Зоран Денић.

Председник Милошев захвалио је на указном

Будимир Стриковић

где су забележени многи проблеми, ослањање на здравствено збрињавање 4. бригаде КоВ одвија се у веома добрим условима, тако да не постоје проблеми. Када се они појаве брзо се решавају линијом командовања. Можда би Управа за војно здрав-

ство могла да користи искуства из Врања, како би се превазишли проблеми у другим гарнизонима.

Излагање председника УВПС Љубомира Драгањца и одговори које је он пружио окупљеним пензионерима дало је посебан печат скупу. Било је то пре свега пажљиво припремљено информисање чланова, уз навођење свих релевантних чињеница. Председник је похвалио организацију за досадашње активности, посебно због успешно организоване седнице Скупштине, која је текла као савршени механизам.

Градском одбору УВПС Врање, током минуле четири године, поднета су 22 захтева за једнократну социјалну и хуманитарну помоћ. Извршни одбор ГО УВПС све их је решио позитивно.

Смањење чланова природним одливом је област која донекле брине организацију у Врању. Наиме, у последње четири године преминуло је укупно 35 чланова, а у редове Удружења примљено је њих само осам.

Сенку на све оно што је учињено за војне пензионере у Врању представља мешетарење једног београдског адвоката који ни после правноснажних пресуда није надлежним државним органима благовремено подносио захтеве за исплату закљученог дела пензија. И поред тога што су представници врањских пензионера били код тог адвоката и његовог обећања и даље се наплата одвија успорено. Али и за то постоји лек: пензионери могу од суда да затраже пресуде и сами улупте документацију за исплату, а да када паре добију, исплате адвоката за услуге које је пружио.

У наредном четворогодишњем циклусу војне пензионере Врања предводиће Воја Младеновић, а за заменика председника ГрОд изабран је Будимир Стриковић. Нови чланови Општинског одбора су Владимир Бранда, Славољуб Петровић, Јовица Димитријевић, Бобан Дејановић, Драган Мишић, Илија Швељо, Зоран Лубура, др Петар Ђорђевић и Кате Тасић. За члана Скупштине УВПС изабран је Зоран Лубура, а за члана Главног одбора – Воја Младеновић. **З. П.**

Рапорт из нишке МО „Ђеле Кула“

ДОГОВОР, ПА АКЦИЈА

У месној организацији „Ђеле Кула“ Ниш 21. марта одржана је изборна Скупштина. Председник МО Иван Милошев поднео је извештај о активностима Месног одбора у протеклом изборном циклусу са освртом на хуманитарне акције „Будимо Србија“, „Чепом до осмеха“, „Стари за младе“ и друге, које су успешно проведене, уз признања Црвеног Крста и УВПС.

У организацији и реализацији акција успешно су сарађивали Геронтолошки центар Ниш, ОШ „Ђеле Кула“, Удружење нишких домаћица и домаћина и многи други. Присутнима се обратио Иван Бурсаћ и предложио да се убудуће организује више сусрета и дружења са акцентом на здравом животу кроз јутарње и вечерње шетње кејом поред Нишаве. Драго Вуковић је приметно да морају да се појача-

поверењу и предложио годишњи план рада који је једногласно усвојен и предложио да прва активност новог сазива буде посета Музеју Копнене Војске Изборној Скупштини је у име Градске организације УВПС НИШ присуствовао председник мр Милутин Пантелић и потпредседник Зоран Јашовић. Председник Пантелић је поред речи хвале о раду Месног одбора информисао присутне о активностима Градског одбора и Удружења, а потпредседник Јашовић је присутне обавестио о начрту правилника за стамбено обезбеђење.

Дана 11. априла спроведена је у дело одлука да се посети новоформиран Музеј КоВ-а. Председник МО „Ђеле Кула“ Милошев је положио венац испред вечног пламена и одао пошту палима за слободу Србије. Чланови Месног одбора и делегати за Градску скупштину УВПС обишли су Музеј и команданту Копнене Војске генерал-потпуковнику Милосаву Симиновићу са сарадницима изразили одушевљење на резултатима уложеног труда. Биће то будућим нараштајима поставка за надањуће на вечност.

И. М.

Са седнице Скупштине земунских војних пензионера

НОВИ ПРЕДСЕДНИК СЛАВКО ДОШЕНОВИЋ

Изборна Скупштина земунске општинске организације одржана је 5. априла уз присуство многобројних гостију и делегата у Свечаној сали Дома Ваздухопловства. После интонирања државне химне и минута ћутања за све оне који су напустили овај свет, скупу се обратио Цветко Јокановић, досадашњи председник.

Ушли смо у 25. годину постојања, трајно одређени да право и проблеме из ПИО и здравственог осигурања, те стамбеног обезбеђења и социјално хуманитарне помоћи остварујемо преко легалних институција. Постигнути резултати су значајни, има доста проблема који нису решени. Удружење је у протеклом периоду КВП пружало стручну и сваку другу помоћ, непосредно, путем писаних информација, сајта удружења и листа „Војни Ветеран“ о свим статусним и другим питањима од значаја за војне пензионере, казао је Јокановић и наставио:

Неће штетити труда да поврате урушена права

У протеклом периоду ангажовали смо се на бројним задацима. Законом о привременом начину исплате пензија, војне пензије су смањене и до 21 одсто. За укидање тог закона Уставном суду су поднете две иницијативе, једна је 2015. године, прегласавањем одбачена, а на другу, из 2016. године, још нема одговора.

Народну иницијативу за укидање овог закона. потписало је 33.888 особа. Није уврштена у дневни ред скупштинских заседања, јер је поднета у папирном уместо електронском облику, што је само замајавање и одуговлачење решења.

Живот са смањеним пензијама, како је наглашено, постаје све тежи. Изостају најаве када ће овај закон бити укинут, а каже се да привремено решење најдуже траје. Просечна пензија је 60 одсто у односу на просечну плату, а издвајање из буџета за ПФИО је 30 одсто.

Влада је марта ове године омогућила КВП да захтев за једнократну исплату разлике пензије (судско поравнање) поднесе и у 2018. године до 31 децембра.

Удружење је посветило посебну пажњу здравственом осигурању. Главни одбор је непрекидно пратио здравствену заштиту. Потешкоћа има, али је остварена сарадња са војноздравственим службама, па се захтеви уважавају.

– Примарну и секундарну здравствену заштиту обављамо у ВМЦ Нови Београд, којом смо задовољни, а терцијалну на ВМА, где има доста проблема, посебно код заказивања. Дуго се чека на неким кабинетима. Прегледи се заказују телефонима или на шалтерима. Тражимо да се права војних осигураника изједначе са правима цивилних осигураника по свим питањима, подвукао је Јокановић.

Стамбена проблематика у претходном периоду није се много променила, али креће се на боље. Са задовољством је примљена одлука о изградњи 30.000 станова за војску и безбедносне структуре. Откуп неуређених станова (49) је неповољан, па је изнето гледиште да цену откупа треба умањити за трошкове уређења. Неопходно је решити проблем становања у СРЦ Сурчин.

Нацртом новог Правилника о стамбеном обезбеђењу предвиђени су бољи услови за доделу стана, уз седам

критеријума (први је време чекања за стан, друга дужина пензијског стажа, оцена ВЛК 30 бодова инвалидност).

Удружење је остварило успешну сарадњу са сродним удружењима и организацијама, а посебно са Клубом Ваздухопловства Земун, Удружењем пензионисаних војних летача и падобранаца, СУБНОР-ом и другим асоцијацијама.

У минулом периоду преминуло је 66 чланова, примљено је 39 нових, а из редова организације иступило је 20 корисника војне пензије. Социјално-хуманитарну помоћ добило је 42 члана у вредности од 1.134.000 динара.

За време великих поплава земунски војни пензионери сакупили су и уплатили страдалима 263.000 динара. Током четири године вредним Земунцима додељено је шест повеља, осам плакета, 28 захвалница, 61 књига, 13 сатова...

Време што следи, како је закључено, биће испуњено многобројним активностима, неће се попустити нити штетити труда док не оствари оно што припада војним пензионерима. Тежиште рада биће на решавање статусних питања и нагомиланих проблема пензионера, посебно оних у области здравственог осигурања.

За новог председника Општинског одбора УВПС Земун изабран је Славко Дошеновић, досадашњи потпредседник.

Т. Митушев

Обележена 73-годишњица пробоја Сремског фронта

ВЕЧНА ЗАХВАЛНОСТ

У меморијалном комплексу Сремски фронт, крај Шида, уз највише државне и војне почасте, у присуству више хиљада људи, из свих крајева бивше заједничке државе, представника власти, Војске Србије, дипломатског кора, СУБНОР-а Србије и многих патриотских удружења, одржана је свечаност и одата пошта бесмртних херојима, који су жртвовали своје животе за слободу свих југословенских народа и народности – за слободу будућих генерација.

Сремски фронт формирала је немачка окупаторска војска крајем 1944. године, са циљем да омогући повлачење својих снага, групе армије Е, са југа Балкана и Грчке, преко Сарајева и Славонског Брода, ка Панонији.

Циљ савезничких снага, НОВ Југославије, био је пробој непријатељског фронта и уништење делова немачких снага, које су бежале пред ослободиоцима Београда, као и спречити повлачење немачких снага из Грчке. Истовремено, пробој Сремског фронта, отворио је Црвеној армији даље продирање ка Берлину.

У тој ратној операцији, која је трајала 172 дана, од 23.10.1944. године до 13.04.1945. године, учествовало је преко 250.000 војника: 12 дивизија, 2 ваздухопловне дивизије, коњичка бригада, тенковска бригада, инжењеријска бригада, речна ратна флотила, корпусне и армијска артиљерија и позадинске јединице Југословенске армије, делови 64. и 68. корпуса, ваздухопловна група „Витрук“ Црвене армије, две дивизије бугарске народне армије (у другој половини децембра 1944. године).

У борбама, бојевима и операцијама, на дубини од преко 100 километара, јединице југословенске армије у садејству са совјетским јединицама, пробиле су седам утврђених линија, које су бранила три немачка корпуса и усташко-домобранске снаге. Борци и старешине из свих крајева земље у ратној пракси, испољили су велику храброст и одлучност, а истовремено учили ратну вештину за фронтална дејства. У том периоду уништено је или заробљено десетине хиљада непријатељских војника и заплена велика количина ратног материјала. Губици јединица ЈА били су: 13.400 бораца НОВ Југославије, 1.100 Цр-

вене армије, 623 бугарске армије и 163 бораца Бригаде Италија.

Ловоров венац СУБНОР-а Србије положили су председник Душан Чукић, заменик председника Видосав Ковачевић и члан председништва Томислав Миленковић.

Државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у Влади РС Негован Станковић је у говору истакао да је Србија одувек била на правој страни, па тако и у другом светском рату, борећи се против идеологије фашизма и нацизма.

„Захваљујући храбрим борцима, ми смо слободни и поносни, ван свих блоковских подела хладноратовског мимоилагања. Морам следити пут наших предака, тако што ћемо у миру сачувати нашу независност, јачајући економију, војску и културу. Негујемо и унапређујемо међунационалну и верску толеранцију, јер само тако можемо ојачати Србију“, поручио је државни секретар Станковић.

На великом народном скупу у име СУБНОР-а Србије, говорио је члан председништва Томислав Миленковић.

„Ми се у сремској равници, на светом месту, клањамо и заклињемо страдалим херојима да ћемо чувати слободу, градити мир, волети и бранити отаџбину, чинити је богатом и лепшом за живот. Да ћемо стварати нови живот и нову младост, као услов свеукупног напретка. Градићемо живот без ратова, националне и верске мржње, без насилја“, нагласио је Миленковић.

Делегацију која је положила венац у име СУБНОР-а Крушевац и УВП Крушевац, чинили су: председник СУБНОР-а Крушевац Илија Омић, секретар УВП Крушевац Горан Мишковић и чланови ГрОд УВП Крушевац Ђурђе Радмановац и Ратко Милованкић.

Након одавања државних и војних почаста, у меморијалном комплексу Сремски фронт уприличен је пригодан уметнички програм, који је евоцирао успомене на ослободилачку борбу у Другом светском рату и одсутне дане када је освајана слобода.

Сремски фронт је величанствен доказ повезаности и упорности славом овенчаног народа и војске у борби за слободу и победу над фашизмом.

Мр Александар Симоновски

105 година

Приморског аеропланског одреда

ПРВА БОРБЕНА ИСКУСТВА НАД СКАДРОМ

Летове без резултата посматрао је наредник Михаило Петровић, очекујући када ће на њега доћи ред. Упитао је командира поручника Илића за дозволу да изврши задатак извиђање Скадра и положаје око њега. Илић није хтео да пошаље свог потчињеног на лет за који је сам утврдио да је сувише опасан. Илић се обратио команданту мајору Милетићу за мишљење, а мајор је после извесног размишљања ипак дозволио нареднику Петровићу да полети. Пре поласка на задатак Петровић се пољубио са командиром Илићем, који му је саветовао да не прелази висину од 800 метара. Потапшао га је по рамену и рекао: Хајде тврда главо сад полети.

Није то рекао без разлога. Михајло Петровић је био упоран и амбициозан човек. Често је говорио: Илићу да се прославим или ћу да погинем.

Искористивши тренутно стишавање ветра, Петровић је полетео, прелетео преко узвишења Брдица, који његови предходници нису смели да прелете и упутио се на све већој висини према Скадру. Пошто је облетео око Скадра, осматрајући турске положаје, почео да се враћа ка аеродрому. Близу аеродрома је угаasio мотор и пошао у понорућу спиралу. То је зачуло његове другове пилоте, који су само из литературе знали за такав начин слетања, који се препоручивао на малим и кратким аеродромима. Била је то пилотска вештина, коју наши пилоти на обуци у Францској, нису стигли да увежбају.

По мишљењу посматрача, Петровић се попео на висину од 1.500 метара, а у 9 часова и 45 минута он је на висини од 1.000 метара почео у спиралу да је снижава. Направивши неколико кругова, нагло је наишао на термику, коју су ветрови завртложили. Посматрачи су га видели како још седи на пилотском седишту, борећи се, колико је могао у авиону са угашеним мотором, против подивљалог ветра. У једном заокрету, јака турбуленција је захватила лаки *Фарман* и на кратко га изврнула тако да је слабо или никако везан пилот испао из седишта. У то време још се нису носили падобрани и Петровићу није било спаса. Према изјавама неких сведока, он је у почетку падао у положају у ком је седео у седишту авиона, не у кабини, јер тај авион није имао кабину. После се опружио и почео да ради рукама, као да је хтео нешто да ухвати. Падао је све брже и најзад ударио о земљу. Пао је недалеко од аеродрома, на песак обале реке Дрињаче. Када су посматрачи стигли Петровић је био мртав. Његов авион се исправио и још неко време летео као једрилица да би, као да слеће, али великом брзином ударио у земљу и скрхао се поред тела свог већ мртвог пилота. Од авиона остали су цели само елиса са мотором.

Да би колико толико поправили мучан

У једном заокрету, јака турбуленција је захватила лаки *Фарман* и на кратко га изврнула тако да је слабо или никако везан пилот испао из седишта. У то време још се нису носили падобрани и Петровићу није било спаса. Према изјавама неких сведока, он је у почетку падао у положају у ком је седео у седишту авиона, не у кабини, јер тај авион није имао кабину. После се опружио и почео да ради рукама, као да је хтео нешто да ухвати

Пилот Михајло Петровић, прва жртва војног ваздухопловства

утиасак, лекари који су се ту нашли, из оближње руске болнице, рекли су да је смрт наступила још док је био у ваздуху.

Прва жртва светског ваздухопловства

Наредник Михаило Петровић, рођен 1884. године у селу Влачка код Крагујевца. Полетео је на свој и први српски ратни лет у 9:45. Тај ратни извиђачки лет трајао је, дакле, отприлике пола сата. Нажалост, био је то трагичан лет, а пилот је, као што је желео и говорио, заиста постао славан - уписан је као прва ратна жртва светског ваздухопловства. Погинуо је 20. марта 1913. Од тада до данас прошло је нешто више од 105 година. Србија је тада изгубила свог најбољег и најхрабријег пилота.

Следећег дана 21. марта поручник Живојин Станковић и наредник Миодраг Томић са успехом су извршили извиђачки лет у борбеним условима и осмотрили турске положаје око Скадра. Они су донели драгоцене податке о јачини и распореду непријатељских снага. То је умногоме помогло војним командантима да касније изврше припреме за напад на најосетљивија места турске одбране.

За време опсаде Скадра пилоти Приморског аеропланског одреда извршили су укупно седам летова. Ти летови, а нарочито први Михајла Петровића, иако нису имали материјалног ефекта на непријатеља, изазвали су у турских војника и на-

рода ужасан страх. Командант тврђаве Есад-паша причао је касније да су становништво и војска били уплахирени верујући да су авиони нешто натприродно, да је то сам шејтан, који ће почети да сипа врелу воду и бљује усијано камење.

У то време је дописник „Политике“ са ратишта написао: „Када наше трупе сагледаше у висини аероплан, чија су крила била превучена бојама наше тробојке, клицању није било краја. „Ових седам летова наше српске авијације озбиљно су забринули не само турску одбрану и самог Есад-пашу, него и многе друге. Забринула, се како би ми то данас рекли, цела међународна заједница. То се нарочито осетило већ приликом пловидбе последњег трећег ешалона. Имао је 16 грчких бродова, у које су укrcани: 6.637 људи, 1171 коњ, 806 волова, 536 кола, 17 топова и 8 кара. Тај ешалон је кренуо 4. марта из Солуна и, уместо да стигне за пет дана у Медовски залив, он је пловио полако и сваки час заустављан и, најзад му је наређено да остане у Коринтском заливу пуних осам дана - без објашњена. Тако су настале велике тешкоће у исхрании напајању водом и људи и стоке.

Антисрпско деловање страног фактора

Једино је срећа била што су два грчка ратна брода пратила конвој како би га одбранила од напада „Хамидије“, била је то

Сусрет Српске и Црногорске војске

крстарица „Псара” и торпилерка „Никополис”. Конвој је задржан и у Патрасу, па затим и у Крфу. Тако је ешалон једва стигао до циља 18. марта. Искрцавање свих 16 пуних бродова трајало је до 21. марта током пуних 57 часова. То се у оно време сматрало рекордом, јер се, због плићака од бродова до копна, пловило чамцима и на брзину склепаним сплавовима.

Четврти конвој искрцан је под Скадар, када је већ први лет извршен и када је пилот Михаило Петровић био сахрањен. Оволико дуго задржавање наших трупа успут (само на путу изгубљено је пуних 10 дана), у Коринту, Патрасу и Крфу, без стварне потребе, било је политичке природе. Грчки краљ је био немачки принц. Наредио је својој влади, нарочито министарству морнарице, а на наваљивање Аустро-угарске и Италије, да српску војску успут задржавају што је могуће више, како би се спречио пад Скадра и добило у времену док дефинитивно велике силе на Лондонској конференцији не одлуче питање о судбини Скадра.

И док су наши летачи извиђали Скадар из ваздуха, а команда Приморског кора генерала Бојовића, који је тада командовао и црногорском војском, припремала план за одлучујући напад на опкољену тврђаву. Такозвана међународна заједница радила је пуном паром. Главни циљ је био отерати Српску војску са обала Јадранског мора и спречити Србији излаз на Јадран.

А тај излаз на море био је у Првом балканском рату један од главних ратних циљева Србије. Још од почетка рата, вођени су преговори ради формирања независне државе хришћанских племена Миридита и Дукађина под протекторатом Црне Горе и Србије. Србија је планирала, уз подршку француског капитала, изградњу ускокрачне железничке пруге од Мердара преко Липљана на Штимљу и Призрена, па долином реке Дрима на Скадар и Љеш до Медовског залива где је, по мишљењу Јована Цвијића, ваљало саградити модерно пристаниште.

Нажалост, то су све били само лепог снов. Аустрија то није желела и хтела је да остане апсолутни господар источне обале Јадрана. Италија се такође бојала изла-

ска Србије на море, јер је хтела целу Албанију за себе. Србији и Црној Гори Аустро-Угарска је запретила оружјем, ако се не повинују жељама Хабсбуршке монархије. На Црногорску границу већ су била доведена три аустријска корпуса. Енглеска и Француска нису желели рат, који је лако могао да се разбукта у светски рат, па су радије хтели да Србија и Црна Гора попусте и против својих виталних интереса.

У опсади Скадра само Црногорска војска

Под Скадром се узјогунила и природа. Необично јака киша почела је да пада 24. марта и лила је непрекидно десет дана. О летовима аероплана није могло бити ни говора. Због тога је Штаб Приморског кора издао заповест да општи напад на Скадарску тврђаву отпочне 31. марта у 5:15 часова. Али, већ 28. марта командант Приморског кора добио је од команданта Међународне флоте на Јадранском приморју, британског вицеадмирала Сесила Бернеа службено саопштење по коме „у име великих европских сила проглашава блокаду обале између Барске луке и ушћа реке Дрима”.

Циљ ове блокаде био је да се Црна Гора принуди на попуштање у питању Скадра и да Срби обуставе даљу акцију на Скадар. То је био разлог што је, последњи, четврти, ешалон Приморског кора задржан у Солуну. Било је најзад решено, под страховитим притиском великих европских сила, да се све српске трупе повуку са опсаде Скадра и врате у Србију. Тако је, нажалост, тада морало бити. У опсади Скадра остала је сама Црногорска војска, којој је Српска војска оставила сав провијант, пре свега храну и доста муниције.

Срећна је околност била, што опседнути Скадар већ почео да „дише на шкрге”. Нестало је хране, лекова и воде. Због тога је Есад-паша започео преговоре о капитулацији. Тако је Црногорска војска ипак ушла у Скадар. Понела се центлеменски, пустивши Есад-пашу и његову ослабљену војску да оду у Турску заједно са делом њиховог оружја. Есад-паша остао је у Албанији и постао велики српски пријатељ.

Он је и био Албанац по националности и противник Аустро-Угарске. Планирао је да постане албански краљ уз помоћ Србије.

Српска војска се вратила, опет преко Солуна, назад у Србију. Летелице аеропланског одреда такође. У оно време био је готово неизводљив лет од Скадра до Ниша и то преко планина где царују ветрови. Нажалост, ни Црногорска војска није могла остати у Скадру. Иако је руски делегат на Лондонској конференцији амбасадора из петних жила предлагао да Скадар мора остати црногорски, остали амбасадори су га прегласали.

У рат са само три авиона

И тако су сви напори, тешке жртве и Црне Горе и Србије остали без резултата. Притисак те „међународне заједнице” био је страховит. Претили су Србији и Црној Гори да ће им одузети све земље које су задобили у Првом балканском рату. Да тог није било, Скадар би и данас био наш. Утолико пре што је бар век и по био престоница српских земаља и што је најмање пола милинијума био њихова главна лука за прекоморску трговину. Око њега су у доба српске деспотовине у 15. веку вођене многе борбе.

Употреба српског ваздухопловства око Скадра у 1913. години ипак је светао пример почетка којима се јасно сагледавала перспектива. Ту су, под зидовима Скадра и над њим стечена прва борбена искуства, која су у Првом светском рату итекако добро дошла.

То наше ваздухопловство од пре 105 година било је, као и сва тадашња светска авијација, у зачетку. Од лета првог авиона браће Рајт па до првих летова над Скадром прошло је мање од десет година. Довољно је ако погледамо снагу свих мотора приморске аеропланске ескадре видећемо да су сва четири њена авиона имали три до четири пута мању снагу од једног јединог ловца из периода светског рата. Али је баш те узбудљиве и са данашње тачке гледишта, јадне почетке ратне авијације привукла пажњу свих великих сила европских. Једних, зато што су се бојали да ће захваљујући извиђању из ваздуха скадарска тврђава сувише рано пасти; а за друге је то био увид у блиску будућност ратних ваздухопловстава.

Скадар су запоселе трупе поморске пешадије међународне блокадне флоте 14. маја 1913. године. Био је то марински деташман Великих сила (изузев Русије) под командом британског пуковника Филипа, који је примио и дужност привременог гувернера Скадра. Јачина тог Деташмана износила је: 1.000 Аустријанаца и Мађара; 1.000 Италијана; 400 Енглеца; 350 Француза и 105 Немаца.

Тиме је био завршен и балкански рат који је трајао седам месеци (од октобра 1912 - до априла 1913). Попуштањем Србије и Црне Горе по питању Скадра одгођено је избијање Првог светског рата - за годину дана.

У Први светски рат Србија је ушла са само три авиона, али је развој српске авијације, као што знамо, у том рату, а нарочито на Солунском фронту брзо напредовао. Приморски аероплански одред Српске војске из 1913. године био је темељ свему томе.

Припремио: Златомир Грујић

Шапчани на Сремском фронту

ОДАВАЊЕ ПОШТЕ ЈУНАЦИМА

Ове године Шапчани су присуствовали традиционалном одавању поште погинулим борцима наше војске и палим војницима Црвене армије, бугарских и италијанских јединица на Сремском фронту код Адашеваца. Међу двадесетак чланова СУБНОР-а Шапца били су и представници Удружења војних пензионера Србије.

Општински одбор СУБНОР-а,

Богатић такође је био представљен бројном делегацијом.

Атмосфера је била права бојачка, то јест као некада у време рата. Била је то једна од ретких прилика када се могу чути

песме из времена НОР-а.

Шапчани су посетили и Спомен-музеј и с пажњом разгледали изложене фотографије и друге експонате.

С. Стојановић

Комеморативна свечаност **НИСУ ЗАБОРАВЉЕНИ**

У складу са устаљеном традицијом војни пензионери Старе Пазове и ове године су обележили годишњицу агресије НАТО-а. На дан почетка бомбардовања наше земље одали се пошту шесторици погинулих припадника Војске Југославије са територије Стара Пазова.

Докле год буде живих сабораца и њихових потомака, војни пензионери Старе Пазове одаваће пошту онима који су уградили своје животе у слободу Србије.

С. Царић

Свечаност у Дому Ваздухопловства

ПЛАКЕТА У ПРАВЕ РУКЕ

Представници удружења које је предводио Зоран Вучковић, председник Извршног одбора ГО посетила је недавно ресторан Дома Ваздухопловства и том приликом уручили Плакету УВПС управнику Милану Добријевићу, за вишегодишњи предани рад и сарадњу са војнопензионерском организацијом.

Милан Добријевић, који ускоро одлази у заслужену пензију, захвалио је на признању, ре-

кавши да то доживљава као признање свим запосленима у ВУ „Дедиње“.

З. П.

Запис из Подгорице

ШЕСТ ОДЛИЧЈА ВОЈНИМ ВЕТЕРАНИМА

У Подгорици је последње суботе у мјесецу марту одржан је „Дан трчања Подгорице“, уз трке на 5, 10 и 50 километара, краћим стазама за ученике основних и средњих школа и по 11. пут „Меморијал Војо Врачар“ у бацању кугле.

Значајну улогу у овој манифестацији имали су чланови Спортско-рекреативног друштва „Војни ветерани“, заљубљеници спорта и спортске рекреације. Њих је било свуда: у Организационом одбору, судијском апарату и учени су и бројни такмичари у категорији ветерана.

Легенда војних пензионера, маратонац и мегамаратонац Спасе Палоски, такмичио се у категорији преко 75 година на стази 50 километара.

Успјешан наступ, стигао је први у својој категорији и окитио се златном медаљом, дипломом и пехаром. Само након два дана ове напорне исцрпљујуће трке мегамаратона, наступио је на Острошком полумаратону. Многи су Спаса савјетовали да не наступа због исцрпљености, али „непослушник“ Спасе ипак је наступио и додио војним ветеранима још једну златну медаљу.

У Толошкој шуми, крај Подгорице на Меморијалу Војо Врачар наступило је више војних ветерана по категоријама и донели спортско-рекреативном друштву још пет медаља.

У категорији ветерана до 65 година, Комнен Бајчета освојио је сребрну медаљу. У категорији преко 65 година војни ветерани освојили су медаље: Драгиша Ђуковић златну, Павле Бандовић сребрну и Вучета Ракчевић бронзану. Придружио им се у категорији супер стар Радивоје Здравковић и окитио се бронзаним одличјем.

З. П.

Сећање на часног официра: Спасоје Ристановић 1946-2018.

ЕПОЛЕТЕ ОПШИВЕНЕ ПЛЕМЕНИТОШЋУ

У Београду је недавно преминуо пуковник у пензији Спасоје Ристановић, официр кога памте многе генерације бранилаца отаџбине. И Војну академију КОВ и Командно-штабну академију завршио је одличним успехом.

Цео радни век часно је служио својој држави и народу, обављајући одговорне дужности у војсци и систему одбране. Службовао је у Куманову, Зеници и Београду. Многи ће га памтити по ерудитији, марљивости, упорности, поштењу, доследности, правичности и разумевању за проблеме потчињених. Био је официр народног кова – тих, смиран, одлучан, строг, праведан, поштован, одан војсци и народу, кадар да предвиди ситуације у којој се може наћи јединица, спреман да одговори на све изазове професије.

Знао је Спасоје да је одабрао занимање са осам кора, да само ретки могу да удовоље свим обавезама које их очекују током одговорних извршавања задатака. Одабрао је управо позив које је волео, ценио и у коме се опробао као човек и стручњак, крунишући то највишим оценама у служби и признањима, међу којима су одличја, али и оно, њему најдраже – говорили су му да је људина.

И како то обично бива, војска тражи целог човека, коме недостаје времена да се посвети породици. Спасоје је вазда, на уштрб себе самог, заједно са супругом Горданом, подизао ћерку Елизабету којом се за живота поносио. После студија на којима је била најбоља у генерацији, његова Бета, како ју је од милоште звао, досегла је највише стручне коте – докторирала је, а претпостављени на ВМА поверили су јој руководеће дужности. Данас је она и уважени предавач Универзитета одбране.

За сваког официра је посебна част када дужност обавља на високом месту државне хијерархије. До одласка у заслужену пензију пуковник Ристановић је био функционер у Министарству спољних послова наше земље.

Унук Сергеј коме се Спасоје последњих година посветио, на љубав је узвраћао љубављу и одличним резултатима у школи. Када је ових дана победио на такмичењу из математике, наставницима је изјавио да је то био дуг према недавно преминулом деди и да ће тако и наставити.

Свако од људи који су Спасоја познавали, рећи ће само речи хвале, за преданост послу, за извршавање војничких задатака на свим дужностима, за патриотизам... Учио је војнике и младе старешине да воле свој народ, коме су стални дужници и да је најважније бити човек.

И како је то на последњем Спасојевом испраћају рекао пуковник Слободан Стојановић – почиваће у миру, са небеских висина бдеће и даље над својима, а они ће, иако тешко рањени и непроболни, сигурно истрајати у животно.

Цео живот и успешна каријера Спасоја Ристановића могли би да се опишу једном реченицом – еполете опшивене племенитошћу.

З. П.

Пише: мр сц.
др Часлав
Антић

Наилази сезона убода крпеља, оса, стршљенова и пчела

МЕРЕ ОПРЕЗА И ПРВЕ ПОМОЋИ

Преме информацијама Градског завода за јавно здравље, проценат заражених крпеља на подручју Београда у последњих неколико година је око 25 одсто.

Пролеће и лето је доба бујања природе и најезде инсеката што значи да долази и опасност од крпеља.

Зоологија је крпеље сврстала у зглав-каре тј. у пауке, чија је карактеристика да су глава и грудни кош увек срасли и да носе шест пари екстремитета: два пара усних који имају делове за угриз, а четири пара су ножице за ходање. Живе као паразити на животињама, чијом се крвљу хране и могу да се напајају у толикој мери да се њихово растегљиво тело јако надме. Преносе разне заразне болести од којих су посебно опасни крпељни менингоенцефалитис (запаљење мозга и можданих опни) и лајмска болест, тешко неуролошко оболење. На кожи домаћина креће се неосетљиво јер има јастучиће на врховима прстију, а убод је безболан јер његова пљувачка садржи неку врсту анестетика. Крпељ заправо не уједа, већ рилицом која се шири, када се завуче под кожу, убада. После убода може да остане припијен за кожу више дана док се не насиса крви. Није сваки крпељ заражен да би преносио наведене заразне болести. Преме информацијама Градског завода за јавно здравље, проценат заражених крпеља на подручју Београда у последњих неколико година је око 25 одсто.

Мере личне заштите су одговарајуће облачење: ногавице треба увући у чарапе, блузу у панталоне, закопчати крагну и носити капу. С обзиром на то да је убог крпеља безболан, обавезно по повратку из природе прегледати цело тело и одећу, а код деце добро прегледати космати део главе и врат.

Одстрањивање крпеља је мукотрпан посао, јер се тело лако кида, па у организму жртве остаје глава са предњим паром ногу. Значајно је извадити га истог дана или бар у року од 48 сати, да не би изазвао компликације. Не на своју руку већ то препустите лекару. Али, ако сте далеко од прве лекарске службе, узмите у руке пинцету. Идите до места где је крпељев усни апарат – што ближе глави. Ухватите га пинцетом и окрените супротно од кретања казаљке на сату. Полако га извуците и место убода дезинфикујте. Ако се у наредних неколико дана појави прстенасти оток, морате отићи лекару.

Не препоручује се стављање било каквог средства да би се крпељ омамио. Не треба га чупати или гњечити.

Убод осе, пчеле, стршљена

Реакција на убод пчела, оса, стршљена је индивидуална, од лакших кожных, па до

Крпељ се уочава тек пажљивим прегледом коже која је била изложена спољним утицајима

бурних и животно опасних алергијских одговора. Постоји читав палета кожных тегоба као што су отоци, црвенило коже, бол и свраб места убода.

Убод инсекта може да изазове теже реакције у које спада гушење својствено Квинкеовом едему. До тако опасних реак-

ција организма долази када инсект нападне растресити ткиво као што су усне, језик, очни капак... Реакција је бурна и потребна је хитна лекарска интервенција, али не треба паничити јер до гушења не долази моментално.

Код убода инсекта прву помоћ треба пружити стављањем хладног облога на место убода који спречава ширење отока, ублажава бол, јер делује као локални анестетик. По препоруци лекара користе се и орални антихистаминици (Пресинг, Фенарган и слично)

Ти досадни и непријатни комарци

Убод комарца не прави већи проблем. Они у нашем поднебљу нису маларични, па не преносе инфекцију. Ујед паука, оних са нашег поднебља, такође ретко код кога направи алергијску реакцију.

У мере превенције сврстава се избегавање места у природи где се одлаже отпад, као и језера и канале, у време када се легу комарци. Не треба користити јаке парфеме, црвене дезене, дречава и јаке боје, јер све то привлачи инсекте, поготово пчеле и осе. Кожа може да се заштити и разним препаратима који одбијају инсекте.

Опасан ујед змије

Приликом уједа, кроз два дуга шупља зуба змија отровница убризга отров у рану тј. под кожу. Ујед се познаје по две мале тачкасте убудне ранице око којих брзо настаје оток и по кожи у отеченом делу јаве се модроцрвене пеге. Касније отеку околне лимфне жлезде, а убрзо се јављају и општи поремећаји: слабост, бледило, дрхтавица, тешко дисање, повраћање, пролив и губитак свести.

Суштина прве помоћи састоји се у спречавању продирања отрова из предела уједа у крвоток, зато између места уједа и срца треба чврсто стегнути компресивни завој; очистити кожу на месту уједа, на пламену спалити врх ножа и унакрсно засећи кожу преко уједа, па пустити да крвари. Повређени део треба имобилисати, а унесређени мора да мирује и хитно га евакуисати лекару.

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT POSEBNE POGODNOSTI ZA VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a
011/2435-924

NOVI SAD, Vase Pelagića 4
021/425-370

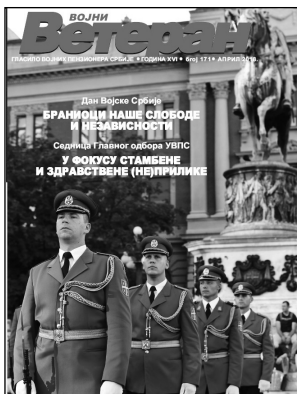
WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Година XVI. Број 171. април, 2018.

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Медија
центар
Одбрана

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабач),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда,
ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Ивани-
јум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Кли-
јенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часо-
ва;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**,
из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10,
тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте
прима: четвртом од 18.00 - 19.00 часова

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду,
Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-
15 часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара
Марковића бр. 19, средом од 15-18
часова.

За потребе војних пензионера ови адво-
кати обављаће следеће правне послове:
даваће бесплатне правне савете и пружа-
ће све остале адвокатске услуге уз накнаду
по важећој адвокатској тарифи умањеној за
20 одсто (адвокат Гордана Бучевац Стефа-
новић), односно 30 одсто (адвокат Ивана
Јовановић). Редослед адвоката дат је по
редоследу склапања уговора.

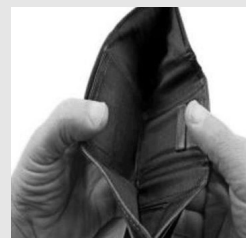
УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахра-
не преко Удружења војних пензионера Ср-
бије требало би да знате да услуге могу ко-
ристити чланови УВПС, чланови њихових
породица, као и сви остали војни осигура-
ници.

Преко Удружења могу се добити комп-
летне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина
за сахрану или кремацију,
 - упис у матичну књигу умрлих,
 - спроводница за пренос покојника,
 - штампање посмртних плаката,
 - продаја погребне опреме,
 - превоз покојника,
 - организација војних почести,
 - помоћ око сређивања докумената
пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,
 - бесплатан долазак у стан породице
преминулог ради договора.
- Све додатне информације могу се до-
бити у месним и општинским организаци-
јама УВПС, или директно на тел. 011/8333-
142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и
011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Зашто се плашимо мача са две
оштрице, па можемо дуже да
тупимо?

Запамтите тајкунско правило, што
богатији то алавији...

Пензионери имају два решења –
да им се дугови отпишу или да
они буду отписани. И друго – да
им дугове опростимо кад се са
пензионерима опростимо.

И поред великих напора не
успевам постати велика будала,
конкуренција је превелика...

Један политичар у нашем
суседству одговара другом:
„Нисам ја са Вама чувао овце”.
Вероватно је чувао козе.

ЕУ нас притиска да се
определимо на којој столици ћемо
да седимо. Нећемо ни на једној,
ми не седимо, шетамо.

Кажу да се вратио плави воз, неки
очекују да се врати и Броз...

Слободан Перић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, пломбе, надogradње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у за-
висности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информаци-
је: **011/342-7481, 063/214-800, 064/135-
1487.**